ARBETAR MAKT

NR 2–3

1974, Årg.3, Pris 1,50

KROSSA KAPITALISMEN LEVE SOCIALISMEN

Ledare:

KAMP MOT KAPITALISMEN -FÖR SOCIALISMEN

Kapitalismen är baserat på osynliga mekanismer och lagar, som för närvarande reglerar den överväldigande delen av mänsklighetens levnadsförhållanden. Kapitalismen delar, liksom tidigare de antika samhällena och feodalsamhället, upp människorna i två huvudklasser: förtryckare och förtryckta. En borgarklass som lever av proletariatets arbete, en borgarklass som ekonomiskt utsuger proletariatet, och för att bibehålla utsugningen förtrycker arbetarna - det är kapitalets uppdelning av människorna på två klasser med motsatta intressen.

Resultaten av kapitalismen är kända: Två världskrig, otaliga krig i koloniala och nykoloniala länder; nationalism, rasism och folkutrotningar; fysiskt och psykiskt nedbrutna människor i kapitalisternas fabriker eller av kapitalisternas droger; hänsynslös förstörelse av planeten, nedsmutsning av vattnen, förgiftning av jord och luft; avfolkning av hela regioner, för att klumpa ihop arbetskraft i smutsiga stressiga storstäder; förstörelse av människans egen skapande verksamhet för att ersätta den med en kommersiell passiviserande masskultur; förnedrandet av kvinnan genom att förvandla henne till objekt i stället för människa; osv. Detta är *kapitalismen*. Det är detta vi vill krossa och ersätta med *socialism*.

För att undvika de missförhållanden kapitalismen skapar, krävs att de ekonomiska förhållandena inte styrs av lagar som är omöjliga att påverka. Istället krävs att man avskaffar det kapitalistiska ekonomiska systemet och ersätter det med en *planerad* ekonomi. Detta innebär att man kan bestämma vad som ska produceras, var det ska produceras, hur det ska produceras. Minst lika viktigt är att det är de som arbetar, producenterna, som bestämmer över och planerar ekonomin. Om några experter skötte planeringen åt producenterna, blir dessa experter snart en ny härskarklass, nya utsugare och förtryckare.

De som har det största intresset av och möjligheten till att bygga det socialistiska samhället är proletariatet, de utsugna i dagens samhälle. De kan och kommer att få anslutning från mellanskikt och mellanklasser, men till syvende och sist är det arbetarklassens uppgift att genom den socialistiska revolutionen krossa kapitalismen, förpassa borgarklassen till historiens soptipp och bygga socialismen.

Det socialistiska samhälle som arbetarklassen bygger upp, måste, för att arbetarklassen ska kunna kontrollera det, vara uppbyggt av klassen själv genom dess egna organ - *arbetarråden*.

I varje revolutionär situation har det upprättats arbetarråd. På industrier och i verkstäder har man samlats till stormöten och valt sina egna delegater. Likadant har skett vid regementen, i bostadsområden osv. Delegater har samlats lokalt, i lokala rådsförsamlingar (sovjeter), man har skickat delegater till centrala rådsförsamlingar för hela landet och ibland bildat revolutionära regeringar. Dessa revolutionsförsök har gått om intet på grund av flera orsaker: militära nederlag, revolutionsrörelsens passivisering, politiska ("kommunistiska") partiers maktövertagande genom intriger eller våld. Men trots misslyckandena visar dessa rådsuppror vägen mot socialismen. Det är denna rådsorganisering, med direkt kontrollerbara och från basen avsättbara delegater, som kommer att utgöra arbetarstaten, den stat varigenom arbetarklassen ska förhindra den tidigare härskande klassens försök att återta makten. Det är tack vare denna stat som arbetarklassen kan börja göra något åt de missförhållanden som klassamhället frambragt och påbörja vandringen mot det klasslösa samhället - kommunismen.

Det är detta vi menar med socialism - *arbetarmakt*. Varken i Stalins eller dagens Sovjetunionen eller Maos Kina är det fråga om socialism. Parti- och byråkratdiktatur har inget med arbetarmakt att göra.

Förbundet Arbetarmakt anser att parollen "Kamp mot kapitalismen - för socialismen" är den centrala att ställa för en revolutionär organisation i årets 1:a maj manifestationer, alla andra krav kan återföras på denna. Inte heller har vi någon utbredd massrörelse hos arbetarklassen med centrala krav som är så viktiga att vi i första hand skulle söka enighet kring dessa och föra fram socialismen som en andrahandsfråga. Vad som behövs idag i Sverige är en verkligt revolutionär socialistisk politik, dagskraven för arbetarklassen fram dagligen genom de vilda strejkerna.

Kamp mot klassamarbetspolitiken
Leve den självständiga arbetarkampen

Till skillnad från t ex Chile, sköts förtrycket av arbetarklassen här i Sverige på ett *dolt* sätt. Borgarna-kapitalisterna talar om samförstånd, och som viktigaste del i försöken att förverkliga detta har socialdemokratin sin stora uppgift. SAP & LO:s roll är att inbilla arbetarna att dessa har eller ska få så stort inflytande som bara är möjligt. Socialdemokratin har dessutom genom statliga ingripanden i ekonomin, lyckats mildra de ekonomiska kriserna, man har hjälp kapitalisterna att lappa ihop det samhälle som utan statens ingripande på den fria konkurrensens marknad, skulle ramlat ihop för länge sedan. Socialdemokratin har blivit garanten för kapitalismens fortlevnad.

Vi har sett exempel på denna klassamarbetspolitik, detta försök att få borgare och arbetare att samarbeta, ända sedan seklets början, när man ledde storstrejken 1909 till nederlag. Vi såg Saltsjöbadsavtalet, och vi ser i dag hur man frenetiskt motarbetar varje strejkaktion, varje självständig aktivitet som på något sätt hotar kapitalets intressen. 55-öresavtalet var bara ytterligare ett exempel på vems sida i klasskampen som LO står. Medan man jublar på börsen och kapitalisterna får ännu högre vinster i blicken, så får arbetarklassen tillräckligt för att täcka några månaders prisstegringar! Arbetare som protesterar utesluts ur facket, svartlistas. Om man går och bildar ett nytt förbund som hamnarbetarna, hotar LO-pamparna med att dra i gång strejker mot arbetare!

Mot denna borgarpolitik ställer vi den självständiga arbetarkampen. Raden av vilda strejker har visat vilken väg arbetarklassen tvingas gå. Man måste utanför facket organisera sig självständigt, i t ex strejkkommittéer, för att själva, och i kamp mot fackbyråkrater ta strid för sina krav. Men detta är inte tillräckligt, kampen måste förberedas. Därför propagerar vi och arbetar vi för bildandet av *arbetsplatskommittéer* (en gemensam benämning på de olika slags grupper av kampvilliga arbetare på en arbetsplats, som samlats kring t ex en stencilerad tidning. Kommittén arbetar för att föra ut information om vad som händer i företaget till olika avdelningar, man skapar kontakter arbetare emellan, man bryter isoleringen. Man avslöjar fackets schackrande. Man kan på så sätt förbereda den självständiga kampen, eller när en strejk spontant bryter ut, gripa in och organisera den, samla till stormöte osv. Arbetsplatskommittéens uppgift är däremot *inte* att själv föra kampen, inte att vara något kamporgan. För i så fall vore kampen inte självständig i förhållande till samtliga arbetare på arbetsplatsen, kommittéen är ju "självutnämnd", inte vald av de strejkande. Arbetsplatskommittén är inte heller den ena eller andra revolutionära organisationens organ på arbetsplatsen, utan förutom organiserade kommunister så ska den samla de arbetare som inte är beredda att fullt sluta upp bakom en total revolutionär politik, men är beredda att slåss för krav just vad gäller den "egna"arbetsplatsen. Arbetsplatskommittén är inte heller någon alternativ fackförening, den samlar inte alla arbetare utan bara de mer medvetna; den för inte kampen, utan det gör strejkkommittéen. Man ska istället agera i facket, ställa krav, och avslöja fackbyråkraterna. Facket tjänar också en funktion som försäkringsinrättning.

På sikt måste en nationell samordning av dessa kommittéer ske, avtalskonferensen i Stockholm i vintras (se AM 1/74) var ett steg i den riktningen. På sikt är arbetsplatskommittéernas uppgift dels att bidraga till framväxandet av ett arbetaravantgarde, som kan bli en del i en revolutionär organisation, dels att samla och organisera hela arbetarklassen för revolutionen.

Den självständiga kampen innebär kamp självständig från reformismens inflytande, självständig i förhållandet till facket, men också självständig i förhållande till "vänstern", inklusive Förbundet Arbetarmakt. Socialismen och revolutionen förutsätter självständigt handlande människor, och arbetet på att få fram dom måste börja idag.

Ned med byråkratin i öststaterna

Alla delar av världen domineras inte av det kapitalistiska systemet. I Öststaterna (Östeuropa, Sovjet, Kina, Nord-Korea, Nord-Vietnam) råder i huvudsak en planerad ekonomi. Men denna ekonomi planeras inte av de som skapar de samhälleliga värdena, arbetare och bönder, utan av en härskande byråkratklass. Klasskampen fortgår, vi kan se exemplen Polen 70-71, Ungern -56, Shanghai -68; för att ta några kända exempel. Men den härskande klassen försäkrar sig om sin makt med väpnat våld.

Statsbyråkraterna utsuger proletariatet genom att de kontrollerar hela landets produktion. Och utifrån det samlade värdet av arbetarklassens produktion beslutar de hur mycket arbetarna ska få i lön, om hur mycket de själva ska ha i lön, var investeringarna ska göras osv.

Byråkratins makt är avhängig av den nationella produktionens betydelse. Ju större nationell produktion - desto större makt för byråkratin. Därför söker

Fortsättning på nästa sida.

Från ARBETARMAKT- tåget i Göteborg förra året.

Tidningen
ARBETARMAKT
Årgång 3, nr 2-3/74
Organ för Förbundet Arbetarmakt

Ansvarig utgivare: Helena Bertilsson

Redaktionens adress: Tidningen ARBETARMAKT, Box 179, 551 02 JÖNKÖPING.

Redaktionens telefonnummer: 036/ 12 56 70.

Prenumeration för 12 nummer:

Prenumeration	*20:-*
Stödprenumeration	*30:-*
Garantprenumeration	*50:-*

Postgiro vid prenumeration:	38 13 00 - 3
Postgiro vid redovisning; ombudsförsäljning:	20 21 02 - 0
Postgiro till Stödfonden:	23 71 77 - 1
Postgiro vid beställningar av lösnummer, äldre nummer, och dyl.:	20 75 76 - 0

Tryck: *AB Prinkipo Offsettryck, Stockholm, 1974.*

Detta nummer presslagt 15 april 1974.

Manuskript och illustrationer till nästa nummer, nr 4/74, skall vara redaktionen tillhanda senast den 29 maj.

Ombud finns på följande orter:

Bålsta, Eksjö, Göteborg, Halmstad, Huddinge, Härnösand, Jönköping, Kalmar, Kramfors, Kristianstad, Kristinehamn, Lund. Motala, Norrköping, Stockholm, Sundsvall, Uppsala och Växjö.

Är du intresserad av att delta i försäljnings- och agitationsarbetet? Kontakta då: Förbundet Arbetarmakt, Box 49 035, 100 28 STOCKHOLM 49, Tel: 08/ 31 53 97.

Eftertryck godkännes endast med angivande av källan.

byråkratin hela tiden utvidga produktionsapparaten. För att göra detta, söker man uppnå ett så stort nationellt överskott som möjligt. Därför satsar man helst i den tunga industrin för att därigenom tillverka nya produktionsmedel, och på så sätt öka produktionen ännu mera, detta istället för att tillgodose konsumtionen. Men man kan inte både äta kakan och ha den kvar. Man kan inte enbart investera i nya produktionsmedel. Då får arbetarna, producenterna, inga varor att göra av med sina löner på. Man måste få in de pengar som man betalat ut i löner, så man tvingas att höja priserna på de produkter som finns att tillgå. Detta leder till försämringar i arbetarklassens levnadsförhållanden, vilket i sin tur resulterat i missnöje och upplopp, demonstrationer och strejker samt bildande av arbetarråd, som i Polen 70-71.

Kampen mot byråkratin i Öststaterna är en viktig del av det revolutionära arbetet. Bilden visar sovjetiska soldater som solidariserar sig med revolterande arbetare i Ungern-revolten 1956.

Om, å andra sidan, byråkratin "ger efter" och sätter igång att producera konsumtionsprodukter hamnar man i en konkurrens av andra statsbyråkratiska länder i t ex utvecklingen av nya maskintyper för att producera fler och bättre konsumtionsprodukter. För att utveckla nya maskiner, för att hänga med i konkurrensen (även med de kapitalistiska länderna), måste man satsa mer på produktion av produktionsmedel, minska på konsumtionen osv... En olöslig motsättning således, förutom genom den socialistiska revolutionen.

För lösningen på förhållandena i de sk socialistiska länderna är lika lite som i detta land reformer. Den härskande byråkratklassen kommer aldrig att ge med sig frivilligt. Endast ett socialistiskt samhälle baserat på arbetarmakt genom arbetarråd kan innebära slutet på förtrycket i såväl öst som i väst.

Kamp mot imperialismen
Leve den proletära internationalismen

Det senaste året har imperialismen öppet visat sitt brutala ansikte på flera håll i världen. I Chile utförde militären en brutal våldtäkt på den chilenska arbetarklassen och andra delar av folket på uppdrag av USA:s regering och amerikanska multinationella bolag såsom ITT.

I Västasien står den palestinska befrielserörelsen i spetsen för de arabiska arbetarnas och böndernas kamp mot Sionismen, USA-imperialismen och de reaktionära arabregimerna.

I Vietnam fortgår kampen mot imperialismen trots vapenstillestånd. USA fortsätter att stödja Saigonjuntan, fortfarande sitter 10-tusentals politiska fångar i Thieus fängelser. I Kambodja avancerar befrielsestyrkorna.

Kampen mot imperialismen är en nödvändighet för alla förtryckta folk. Idag står kampen hårdast i Vietnam (bilden), Södra Afrika, Palestina och Chile.

Kampen mot den portugisiska imperialismen i Angola, Mocambique och Guinea-Bissau har haft stora framgångar, så har t ex Guinea-Bissau kunnat utropas som självständig stat.

Så fortsätter kampen världen över, mot imperialismen och dess lokala hantlangare. Många fler länder skulle kunna räknas upp; Eritrea, Sydafrika, Oman, Ceylon, Iran, Bangla-Desh och de flesta länderna i Latinamerika. Överallt där imperialismen finns möter den motstånd i en eller annan form. Imperialismen är dock inget fenomen begränsad till tredje världen. Roten till imperialismen är kapitalismen, kapitalismen i USA, Västeuropa och Japan. Också Sverige är ett imperialistiskt land. Sveriges fjärde industristad är Sao Paulo i Brasilien. Sveriges industri är mer multinationell än USA:s. En kamp mot imperialismen är också en kamp mot kapitalismen.

Det är detta vi menar med proletär internationalism: vår kamp mot kapitalismen i Västeuropa är ett stöd åt kamraterna i Chile, Palestina och Vietnam, och tvärtom - deras kamp är vår kamp. Det är därför vi stödjer dem, genom insamlingar och demonstrationer. Men vi måste också verka för att t ex en blockad av chilensk koppar vidtas i svenska hamnar, precis som skett i England nyligen.

Kamp mot kvinnoförtrycket
För mänsklighetens frigörelse
För kommunismen

Det är inte bara med hjälp av polis och militär som borgarklassen upprätthåller sitt välde - kapitalets diktatur. Man utövar också ett ideologiskt förtryck, och då inte bara med hjälp av massmedia, utan också genom uppfostran, utbildning och normer för beteende i allmänhet. En av de främsta institutionerna härvid är familjen. I denna tilldelas man, kvinna och barn vissa bestämda roller. I stora drag skulle kvinnans roll i den borgerliga familjen kunna sägas vara en servicefunktion till mannen som är den som försöjer familjen. Det senare upphävs delvis när kapitalisterna lider brist på arbetskraft, då tvingas arbetarklassens kvinnor ut för att arbeta i industrin.

Kampen mot kvinnoförtrycket är en kamp mot hela detta samhälle. Eftersom kvinnoförtrycket slår hårdast mot arbetarkvinnor måste krafterna koncentreras till dem.

Det är arbetarklassens kvinnor som är mest utsatta för detta förtryck. Även om alla kvinnor drabbas av t ex det kommersiella utnyttjandet av synen på kvinnan som sexobjekt, så har över- och medelklasskvinnorna möjlighet att med hjälp av pengar skaffa sig en bättre ställning, de behöver inte gå ut i den lågavlönade industrin. Det är alltså främst arbetarklassens kvinnor som har intresse av att fullständigt göra slut på kvinnoförtrycket, dess orsaker - klassamhället, dess medel - familjeinstitutionen. Ett krossande av kapitalismen och uppbygget av socialismen måste inte bara befria kvinnan och barnen utan också mannen i hans roll i den heliga familjen.

KAMP MOT KAPITALISMEN - LEVE SOCIALISMEN

KAMP MOT KLASSAMARBETSPOLITIKEN - LEVE DEN SJÄLVSTÄNDIGA ARBETARKAMPEN

NED MEDBYRÅKRATIN I ÖSTSTATERNA

KAMP MOT IMPERIALISMEN - LEVE DEN PROLETÄRA INTERNATIONALISMEN

KAMP MOT KVINNOFÖRTRYCKET - FÖR MÄNSKLIGHETENS FRIGÖRELSE - FÖR KOMMUNISMEN

är de paroller som Förbundet Arbetarmakt arbetar för att föra fram i Arbetarmaktdemonstrationerna 1:a maj i år. Slut upp kamrat!

VAD BÖR GÖRAS?

Revolutionärers huvuduppgifter idag i Sverige är två:
1) Klargöra vad socialismen verkligen innebär; avslöja idéerna om att Sovjet & Kina skulle vara socialistiska länder eller arbetarstater; visa på byråkratin som härskande klass i dessa länder; visa att socialism innebär arbetarmakt, betyder hela klassens deltagande i samhällets förvaltning; visa vilka olika följder detta får för strategin för socialismen för en revolutionär organisation: förkastandet av den leninistiska revisionismen av Marx´ partiuppfattning; på grund av allt detta, verka för uppbygget av en ny revolutionär organisation.

2) Bidraga till utvecklandet av arbetarklassens *självständiga* kamp och organisering. Detta i enlighet med förvissningen om att för att socialismen ska kunna utvecklas mot kommunism måste den innebära först arbetarklassens, senare hela folkets eget styrande av samhället, varje individs deltagande i samhällets skötsel. Detta socialistiska samhälle kan endast åstadkommas genom arbetarklassens egna och medvetna aktioner, socialismen kan inte skapas *åt* klassen av dess avantgarde. Revolutionen måste innebära *hela* klassens deltagande i nedrivandet av den gamla staten och uppbygget av den nya arbetarstaten. Med *detta* mål för vår strategi måste vi redan idag bidraga till utvecklandet av klassens egen aktivitet. Det är därför revolutionärers uppgifter idag att hjälpa till i klassens frigörelse från det reformistiska *och* det föregivet revolutionära ledarskapet, för att få arbetarklassen att självt ta upp kampen och organisera sig självständigt.

Förbundet Arbetarmakts arbete är inriktat på att fullgöra dessa två huvuduppgifter. Vi menar att detta måste vara revolutionärers uppgifter idag, att bidraga till byggandet av en verkligt revolutionär organisation. Idag är alla andra uppgifter underordnade ovan nämnda huvuduppgifter. T ex kan inte ett arbete för kvinnans frigörelse, kamp mot hyres- och prishöjningar, kamp för borgerligt demokratiska fri- och rättigheter m m, i längden föras utan ett perspektiv på socialismen, utan en strategi för socialismen.

Därför uppmanar vi alla ärliga revolutionärer:
SLUT UPP I ARBETET PÅ ATT UTVECKLA DEN SJÄLVSTÄNDIGA ARBETARKAMPEN OCH ORGANISERINGEN!

SLUT UPP I ARBETET PÅ ATT KLARGÖRA SOCIALISMENS INNEBÖRD FÖR, OCH I, ARBETARKLASSEN!

1 MAJ: DEMONSTRERA FÖR ARBETARMAKT!

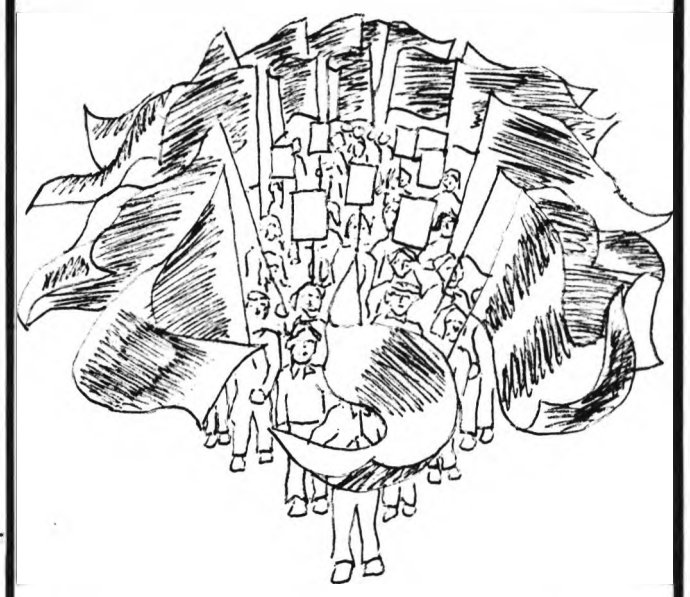

Gör 1:a maj till en verklig manifestation för den självständiga arbetarkampen - för socialismen!

Slut upp i demonstrationerna Kamrater! Deltag aktivt i förberedelsearbetet!

Demonstrationer anordnas i år på följande orter:

ESKILSTUNA Smörtorget, kl. 12.00

GÖTEBORG Järntorget, kl.13.00

JÖNKÖPING Havsörnsgården, Råslätt. Tid meddelas lokalt.

KARLSTAD Tid och plats meddelas lokalt.

LUDVIKA Tid och plats meddelas lokalt.

MALMÖ Tid och plats meddelas lokalt.

MOTALA Borgmästartorget, kl.13.30

STOCKHOLM Sergels Torg, kl.15.00

SUNDSVALL Nytorget, kl. 11.45

TRELLEBORG Tid och plats meddelas lokalt.

UDDEVALLA Tid och plats meddelas lokalt.

UMEÅ Tid och plats meddelas lokalt.

UPPSALA Tid och plats meddelas lokalt.

LM: ENHET KRÄVS I KAMPEN!

För några veckor sedan kunde man läsa på handelssidan i DN att LM-koncernen redovisar en "rekordvinst". Omsättningen i företaget ökade 1973 med 21% och orderingången med 40%. Vinsten per aktie ökade med omkring 70%!!

Nu kan man fråga sig vad vi arbetare på LM fått av dessa skyhöga vinster. Det är ju vi som svettats och slitit ihop LM:s rekordprofiter. Ja, inte blev det mycket i dom lokala förhandlingarna. Det lär i alla fall inte täcka dom pris- och hyreshöjningar som redan kommit och som kommer igen under året. Nej, dom vinstökningar som vi fått slita ihop syns då inte i våra lönekuvert. Dom hamnar som vanligt i aktieägarnas fickor.

Dåligt avtal—Vild strejk!

Under de lokala löneförhandlingarna på LM:s huvudfabrik (HF) i Stockholm var det som vanligt på det viset att vi som skulle drabbas av det lokala förhandlingsresultatet inte visste ett dugg om hur förhandlingarna gick, vilka lönekrav som facket förhandlade om etc. Inte ett skvatt fick vi reda på.

Mot hemlighetsmakeriet och osäkerheten om vad det lokala avtalet skulle ge gick den mest bullriga avdelningen på HF, 17 (not 1), ut i strejk. Praktiskt taget samtliga jobbare - både tidavlönade och ackordsjobbare - satte sig i närmare två timmar. Man enades om att kräva betydande påslag på avtalets magra 55 öre och ett stormöte utsågs också två förhandlare. Facket gastade som brukligt är vid vilda strejker om "återgång, återgång!", men den här gången gastade man för döva öron. Man gick inte tillbaks förrän man fått löfte om betydande påslag. Avd 17 hade visat att det bara är genom att sätta hot och handling bakom kraven som det kan bli något resultat.

Visst fanns det brister i denna strejk. Missnöjet med avtalet och beredskap till strejk fanns hos stora grupper arbetare på de flesta avdelningar. En gemensam total strejk eller punktstrejk på så många avdelningar som möjligt skulle ha varit mycket mer verkningsfull. Som det är nu splittras dom olika avdelningarna och företaget går in - som man gjorde då avd 15 enades om vissa krav - och förhandlar enskilt med varje avdelning, och kan spela ut dom mot varandra. Facket och företaget gick också ut i en *gemensam* dementi av ett av Röd Kontaktgruppens flygblad om strejken på 17, där man försökte visa att strejker inte lönar sig. Dementin sattes upp på alla anslagstavlor på varenda avdelning.

Som sagt så frodades missnöjet på flera andra avdelningar. På 39:an cirkulerade en namnlista med kravet 2 kr mer i timmen för alla - ingen under 15 kr i timmen. Men genom att ingen information fanns om hur långt förhandlingarna framskridit, kunde listan fintas bort med motiveringen att den kommit in "för sent". En del av de arbetare som agerat för enhet och kamp har inkallats till respektive basar och hotats med sparken och/eller omplacerats och förflyttats.

Fast månadslön utan meritvärdering!

Vad som nu är viktigt är att kämpa mot splittringen. Framförallt är det ackorden som splittrar oss. Löneskillnaderna mellan olika ackordsjobbare och mellan ackordsjobbare och tidlönare kan bli enorma. Vi måste måste därför kräva FAST MÅNADSLÖN *UTAN* MERITVÄRDERING! Meritvärderingen är det poängsystem som går ut på sätta pris och poäng på varje arbetare med utgångspunkt från bl a närvaro, effektivitet, skötsamhet, etc. Genom meritvärderingen sopas alla fördelar med månadslönen under mattan.

På LM/HF är 60-70 % av arbetarna utlänningar. Språksvårigheter utnyttjas av företaget för att splittra oss. Utlänningarna behandlas ofta sämre än sina svenska klassbröder. Vi måste enas, oberoende av nation eller hudfärg, emot våra gemensamma fiende: kapitalet.

Ska vi få bättre villkor duger det inte att överlåta förhandlingarna åt facket. Vi måste enas och ta upp kampen - det är det enda som ger resultat.

LITA TILL EGNA KRAFTER - SJÄLVSTÄNDIG KAMP!

not 1: LM säger i sin reklam att "det viktigaste är att människor kan tala med varandra". Tror reklamgubbarna att det är lätt att snacka med varann på vt 17?...

RÖD KONTAKT FÖR ARBETARMAKT

Över hela landet växer revolutionära arbetsplatsgrupper fram - grupper där de klassmedvetna och stridbara arbetarna gemensamt diskuterar erfarenheter och kampfrågor som måste drivas.

De flesta grupper har också en fabrikstidning, som t.ex. RÖD KONTAKT, som ges ut av Röd Kontaktgruppen på LM. RÖD KONTAKT skrivs, trycks och delas ut av LM- arbetare, som insett nödvändigheten av att bryta isoleringen och ta kamp mot splittringen. "Röd Kontakt är en början i kampen för arbetarnas makt på LM Ericsson - för en ordning där vi rest oss ur passiviteten och själva styr produktionen", som det står i nummer 2 av tidningen. Man kämpar alltså i ett längre perspektiv för arbetarmakt, dvs. socialism.

I dom fem nummer som hittills kommit ut har man bl.a. skrivit om arbetsmiljön (bullret, klorgasen m.m.), kvinnolönerna, kvalifikationsvärderingen (som meritvärderingen kallas på LM), Chile, ockupationen av LIP-fabriken i Frankrike, 1:a maj m.m.

En del nummer har också skrivits på finska. Det är viktigt att man försöker översätta alla nummer till finska i fortsättningen.

FAKTA OM LM

LM Ericsson koncernen har ca: 70 000 anställda, varav 28 000 i Sverige. Tillverkning bedrivs vid cirka 70 fabriker och drygt 30 av dessa ligger i Sverige. Koncernen finns representerad i 120 länder. LM är ett multinationellt och imperialistiskt företag.

Huvudfabriken vid Midsommarkransen har 7000 anställda. Av dessa är bara 2 000 arbetare, vilket beror på att den centrala ledningen för hela koncernen över hela världen finns här och till det behövs tydligen många tjänstemän.

På senare tid har LM Ericsson köpt upp ett flertal fabriker bl.a. Svenska Radio AB, Siverts Kabelverk och AB Rifa.

MEDDELANDE FRÅN REDAKTIONEN!

- I förra numret, nr 1/74, smög sig ett fatalt politiskt misstag med. En artikel på sid. 3 avslutas med en uppmaning till att "bygga strejkkommittéer". Sån't sysslar naturligtvis bara KFml(r) med. Naturligtvis byggs strejkkommittéer bara i direkta konfliktsituationer och söker samla strejkens samtliga deltagare.
- Papperskostnaderna har än en gång rusat i höjden, och vår tidningen har blivit ännu dyrare att trycka. KAMRAT! Du som tycker vi för ut en bra politik - STÖD OSS! Sätt in vad du kan avvara på pg. 23 71 77-1 (Tidn. ARBETARM.).

'TRIVSELFABRIKEN'

Trivselfabrik! Så vill VOLVO-kapitalisterna kalla "sin" nyöppnade fabrik i Kalmar. Att det blir trivsel för direktörerna och otrivsel för arbetarna står redan helt klart. Hopsättningen av VOLVO-bilarna skall ske på ett helt nytt sätt. Största sensationen efter FORD:s löpande band utropar Direktör Gyllenhammar. Men hur kommer det att se ut i verkligheten?

Kommer den förhatliga prestationslönen bytas ut mot månadslön? Nä,nä, kontrollen måste vi naturligtvis behålla!

Så här låter det från dessa oduglingar och parasiter som sitter och skor sig på vårt arbete.Naturligtvis kommer Kalmar-fabriken vara samma helvete som andra fabriker, för de som tvingas arbeta där. Att det löpande bandet har bytts ut mot ett roterande dito gör ju inte arbetstakten lungnare. Nu får arbetarna i stället driva på sina kamrater.

Kommer den fysiska och psykiska utslagningen att försvinna? Det är något vi självklart inte kan lova så här på förhand! *Kommer arbetsmiljön att förbättras och stressen upphöra?* Är ni missnöjda kan ni vända er till företagsnämnden! Den brukar ordna sådana saker till allas belåtenhet. VOLVO-kapitalisterna tycker heller inte om att jobbarna byter om tillsammans. Det kan ju för tusan leda till

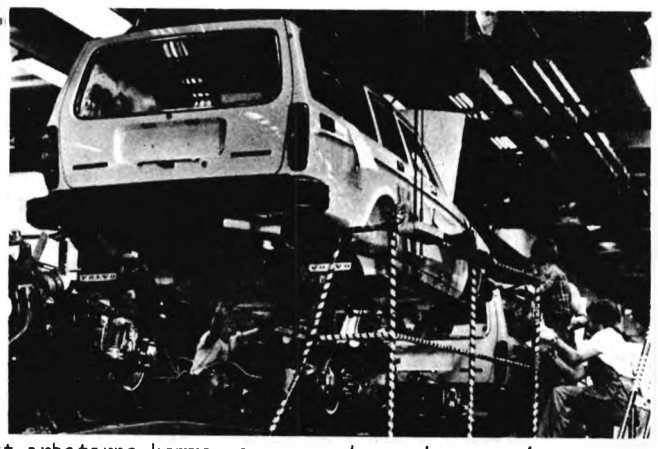

att arbetarna kommer samman och snackar om sina gemensamma intressen! VOLVO-kapitalisternas lösning blir små avdelningar med egen ingång och eget omklädningsrum.

De självstyrande grupper man införtäär-på lång sikt-på jobbarnas sida. De kommer att ge arbetarna en ny "yrkesstolthet" och självständighet. En dag kommer VOLVO-arbetarna, och alla andra arbetare, inte längre tolerera att beslut som rör deras dagliga liv fattas av några kupong-klippare.

"Trivselarbetaren"

RÅDSMAKT

Teoretiskt organ för Förbundet Arbetarmakt

Tidskriften RÅDSMAKT, Förbundet Arbetarmakt:s teoretiska organ, har sedan starten i oktober -73 utkommit med fyranummer.

I nr 1/74, som utkom i mitten på januari, är artikeln "Strategi & Takttk" huvudartikeln. I artikeln försöker vi defeniera begreppen strategi och taktik och hur dessa praktiskt och teoretiskt tillämpas i vårt arbete idag.

I nr 2/74, som utkommer idagarna, behandlar vi bl a utförligt Kaj Håkanssons nyligen utgivna bok - "Socialism som självstyre".

KAMRAT! Du som var med från början och tecknade prenumeration från tidskriftens första nummer: nu går din prenumeration ut. Förnya den!

Du som ännu inte prenumererat! Gör det! Kan och vill du dessutom ställa upp som ombud - anmäl dig!

KAMRAT! Prenumerera! 4 nr för 10:- - Pg. 87 99 69-4
Tidskriften RÅDSMAKT, Box 31102, 400 32 GÖTEBORG 31

KINA

Kampen mot Mao-byråkratin fortsätter

"En ny kulturrevolution". Kritik av ledande personer i partiet. Väggtidningar. Kritik av Konfucius. Kritik av Lin Piao.
Detta är några av de uppgifter om utvecklingen i Kina, som stått att läsa i tidningarna de senaste månaderna. Vad är det då som är på gång? Är det en ny kulturrevolution?
Låt oss då först helt kort se vad "den stora proletära kulturrevolutionen" var för något.
Genom brytningen med Sovjet 1960, försattes Kina i svårigheter vad gäller att uppnå ett tillräckligt stort ekonomiskt överskott för att täcka både investeringar i den tunga industrin *och* en ökad konsumtion. Detta ledde till en ekonomisk stagnation framåt 1966. För att lösa dessa problem, ville ett skikt inom den härskande byråkratin (den lägre byråkratin på företags- och kommunal nivå), dels öka sitt eget inflytande, dels säkra en ekonomisk expansion genom ett samarbete (handel) med Sovjet. Detta skikt inom byråkratin hade naturligtvis sin motsvarighet i Partiet, nämligen fraktionen kring Peng Chen och Liu Shao-chi.
Ett annat skikt, den mer centrala byråkratin, bl.a. inom Folkets Befrielsearmé, ville slå vakt om sitt inflytande, och kunde därför inte tänka sig ett samarbete med Sovjet. Man motsatte sig en decentralisering av beslutsfattandet i ekonomiska frågor, och framhöll i stället de ideologiska drivkrafterna till ökad produktion som de viktiga. Man ville, har det visat sig nu senare, skaffa det nödvändiga överskottet till investeringar och konsumtion genom handel med de kapitalistiska länderna. Detta skikt motsvarades i partiet av fraktionen kring Lin Piao och Mao Tse-Tung.
Kulturrevolutionen började i mitten av 1966 med några väggtidningar i Peking, bl.a. av Mao, där det uppmanades till kamp mot byråkratin i partiet. Maoisterna mobiliserade studenterna i "Röda Garden", dessa gick ut och propagerade nödvändigheten av att arbetare och bönder reste sig och sparkade iväg Liu Shao-chis anhängare från partiet och från övriga poster i samhället. Maoisterna skulle ut och arbeta i produktionen. Detta var helt i enlighet med deras politik, att befästa den centrala byråkratins inflytande och minska de lägres makt. Således var inte detta i första hand ett försök att upphäva "arbetsdelningen" (som FK snackar så mycket om).

Arbetarklassen hörsammade snart maoisternas appeller och tog dem på verkligt allvar. Efter att ha upplevt stora löneskillnader och en ökad utsugning för att ständigt öka produktionen, grep man naturligtvis tillfället när det helt plötsligt blev tillåtet att attackera byråkratin och dess företrädare, Partiet. Ett av de främsta exemplen på vad arbetarklassen åstadkom sågs i Shanghai, där man totalt ställde partiet åt sidan och bildade ett "centralt revolutionärt rebellhögkvarter". Man valde sina representanter enligt pariskommunens principer: de var direkt avsättbara, och ingen skulle ha mer än en normal arbetarlön. Men detta passar inte längre Maoisterna. Liu Shao-chi är avpolleterad, den lägre byråkratin desorganiserad, nu gäller det att befästa den centrala byråkratins ställning. Därför utfärdar man ett direktiv om "den stora strategiska planen" den 7 mars 1967, som bland annat säger att folkarmén ska "förstärka organisationen, uppställa de ledande organen enligt principen om "tre i en"-kombinationen. I enlighet med detta direktiv skickades folkarmén in i Shanghai, bröt upp de arbetarråd som hade bildats, upplöste de centrala kommittéerna, och införde "revolutionskommittéer" enligt "tre-i-ett-principen". Vad innebar denna princip? Jo, i stället för att de olika organen på fabriker, i kommuner osv. i helhet skulle väljas direkt av de berörda, (en grundläggande kommunistisk princip) så skulle en tredjedel utses av folkarmén (som står under kontroll av partiet, dvs byråkratin), en tredjedel direkt av Partiet, och slutligen en tredjedel av "massorna". Allt för att förhindra att arbetarklassen tillförskansar sig någon *verklig makt*. Med vapnens hjälp krossades arbetarorganisationer med miljontals medlemmar, såsom "Sheng-Wu-Lien" i Hunan, "Stora upprorsarmén av den 22 april" i Kwansi, "Sextonde maj-kåren" i Peking, "Röda Flaggan" och "Röda gardesarmén" i Kanton. Den härskande byråkratklassen avgick med segern.
Kulturrevolutionen medförde dock en del förbättringar för arbetarna och bönderna, ett ökat inflytande på det lokala planet. Men efterhand som tiden gått sedan kulturrevolutionen, har klasskillnaderna förstärkts. Löneskillnaderna mellan en person i den centrala byråkratin och en "fattigbonde" är som 30:1. Man gör inte längre några försök att minska löneskillnaderna, eller som Hsu-Shigh-yu, en politbyråmedlem, sa 1971: "När man gör revolution är det inte nödvändigt att få fattig och rik på samma nivå." Försök att reducera löneskillnader i industrin betecknas som "vänsteräventyrligheter". (Folkets Dagblad 20/10 -72)
Samtidigt sker en utrikespolitisk offensiv, i syfte att öka handeln med de kapitalistiska länderna. För att få tillgång till Ceylons kautschuk och Sudans bomull lyckönskar man dessa länders respektive regeringar till deras massmord på kommunister som försökt resa sig. Lin Piao som hävdar en fortsatt isolationistisk politik avpolleteras.

Kinesiska arbetare skrattar åt senaste direktiven.

En parti"kamrat" instruerar sina okunniga arbetskamrater. Man är ju inte parti-medlem för intet.

Så reser sig då än en gång arbetarna i Shanghai. Hamnarbetarna kräver att en direktör (!) ska avsättas, och väljer själva en arbetare att ersätta honom.
(I samband med detta, kan vi inte underlåta att ta upp skämtarna i "Ungkommunisten" som gör en stor affär av detta, och slutar sin artikel: "En gång ska jorden bliva vår också i Sverige. Kanske kommer Sveriges arbetare då att avsätta direktörerna i hamnarna." Vad är det för en socialism med direktörer som bestämmer över arbetarna? Blir det bättre om vi får välja våra härskare kanske, som r-arna menar? Vi som trodde att direktörerna skulle placeras på museum tillsammans med stenyxan och spinnrocken !)
Man börjar tala om att på nytt gå till angrepp mot borgerligt tänkande, kritiserar Konfucius' idéer om att lyda härskarna. Men i detta läge ingriper byråkraterna genom partiet, de känner sig utpekade och måste avvärja hotet mot sig. Man griper därför in i kampanjen mot Konfucius och borgerligt tänkande, men förklarar att det inte är tendenser inom den nuvarande partiledningen man ska vända sig mot, utan mot ännu en död person, Lin Piao. Lin Piao betecknas som "vänstersekterist", och på så sätt försöker man vrida den spirande massrörelsen mot byråkratin tillbaka mot massorna själva, mot "anarkism" och "vänstersekterism", som man behagar kalla massornas försök att skaffa sig ökat inflytande.

Sådant är läget i dag. Vi vet ännu inte hur den nuvarande situationen, den nya kritikrörelsen kommer att utveckla sig. Det är dock *inte* troligt att den denna gång kommer att få några djupgående konsekvenser, därför att de ekonomiska kris-tendenserna i Kina inte är så djupa som t.ex. 1966. Men kriserna kommer, förr eller senare, helt i enlighet med lagarna för det statsbyråkratiska produktionssättet. Och den enda lösningen på kriserna är krossandet av systemet och upprättandet av arbetarmakten - socialismen.

"Observatör"

Uppgifterna om kulturrevolutionen är hämtade ur en skrift, som är planerad att utges på ARBETAR-PRESS inom en snar framtid.

FRANKRIKE

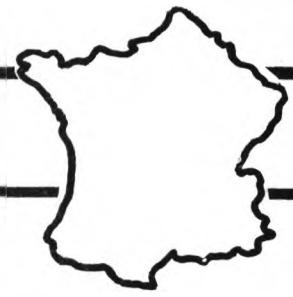

ETT NYTT LIP?

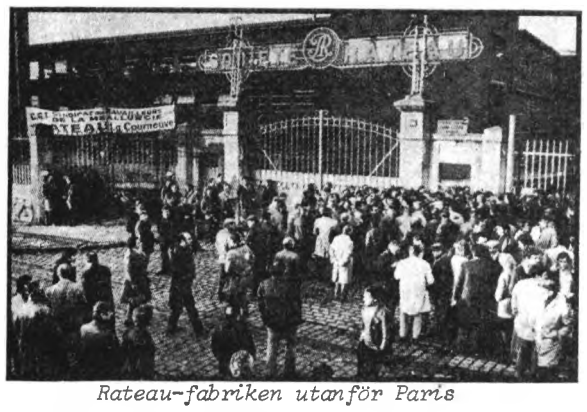

Rateau-fabriken utanför Paris

Knappt har LIP-aktionen (som vi tidigare utförligt berättat om) avslutats förrän en liknande aktion av - om möjligt - än större omfattning är under uppsegling i Frankrike.
Det gäller det stora elektromekaniska verkstadsföretaget RATEAU, strax utanför Paris, som sedan mitten av februari hålls ockuperad av företagets 1 800 arbetare. Företaget vill lägga ner tre avdelningar vid fabriken, och avskeda 400 man, men jobbarna sa nej och ockuperade sin fabrik.
Men RATEAU liknar inte bara LIP-aktionen på detta sätt; RATEAU-arbetarna har hämtat många värdefulla erfarenheter från LIP och Besançon, och kunde i slutet av mars avlöna sig själva en första gång. Den avlöningen var insamlad på arbetsplatser runtom i Frankrike, och nya "avlöningar" och insamlingar är på väg.
LIP-arbetarnas kamp har alltså, som vi tidigt förmodade, fått stå exempel för Frankrikes hela, kämpande arbetarklass. Men LIP-aktionen är ännu ej avslutad. Den 1 mars återupptogs arbetet vid LIP-fabriken. Inte av hela arbetsstyrkan (av vilken något över 400 arbetare sökt eller fått något annat arbete) utan steg för steg av ett 100-tal arbetare i taget till 900. LIP-arbetarnas kamp har alltså inte lett till en fullständig seger (samtliga 1 300 kvar och ingen uppsplittring av fabriken, var deras ursprungliga krav), men vad man uppnått är anmärkningsvärt nog. Man beräknar att samtliga 900 arbetare skall vara anställda vid företaget på nytt senast i årsskiftet 74-75. Man har vidare beslutat om att LIP-fabrikens samtliga avdelningar också i fortsättningen ska ligga kvar i Besançon. Några lönesänkningar eller trakasserier får heller inte företas av någon.
Vem äger då nu LIP-fabriken? Ja, som jobbarna redan tidigt deklarerade, var inte deras avsikt att söka skapa någon "socialistisk ö" i ett kapitalistiskt samhälle. Man tog helt enkelt upp kampen för rätt till arbete, och såg det som viktigt att denna kamp kunde tjäna som exempel för hela arbetarklassen, i Frankrike och varje kapitalistiskt land. Därför såg man det inte som avgörande om LIP-fabriken, på deras villkor - förstås, bytte ägare, vilket den nu också gjort. En holländsk kapitalist, accepterad av LIP-arbetarna, har tagit över. Men, skulle det nu visa sig att återupptagandet av produktionen av LIP-fabriken inte går enligt de av arbetarna godkända planerna, ja då återstår att se om inte LIP och Besançon än en gång får stå i blickpunkten för varje kämpande arbetare.
Tillsvidare har vi alltså RATEAU-fabrikerna, och den självständiga arbetarkamp som förs där, att bevaka och följa. Vi återkommer alltså.

LÄS MER OM LIP-AKTIONEN!

- För dokumentation och studier av LIP-aktionen rekommenderar vi alla att läsa nr 3-4/73 och nr 5/73 av Tidningen ARBETARMAKT. Diskutera och kritisera!

KLASSMEDVETNA ARBETARI STR

Den 26 januari slöt LO och SAF det centrala avtalet för landets kollektivanställda. Tiden därefter har präglats av hårda lokala förhandlingar om fördelningen av den s k "låglönepotten", lokala tillägg och kompensationer, osv. Dessa förhandlingar kan emellertid inte, hur framgångsrika de än blir, ändra vårt intryck av avtalet, som ett utav dom mest usla svältavtal som skrivits under av försäljningsorganisationen LO.

Klassmedvetna arbetares svar på svältavtalet har inte uteblivit; tiden efter avtalet har *också* präglats av en skärpt klasskamp, i vilken tendensen till självständig kamporganisering och betydande krav om rejäla kompensationer för dyrtiden varit påtaglig.

Strejkerna har varit många och omfattat stora eller mindre delar av arbetarkåren på olika företag. I detta nummer tvingas vi emellertid av utrymmesskäl begränsa våra rapporter och analyser till de strejker, och den självständiga arbetarkamp, som så att säga "pekar framåt" och i olika avsnitt ger en översiktlig bild av strejkernas krav och utgång. Vi har också valt att i intervjuform mer ingående kommentera två strejker; strejken i Malmfälten - med en intervju med Harry Isaksson, och strejken på Parca-Husqvarna elspisfabrik i Norrahammar - med en intervju med en av dom stridbara arbetarna.

lkab

Först strejken i malmfälten: Den började vid sextiden på morgonen den 19 mars och pågick, med lokala undantag, c:a 2 1/2 dag. Det var skipreparna i Kiruna, som har en nyckelposition i produktionen, som först la ner arbetet. Som mest omfattade strejken c:a 500 gruvarbetare, men den lamslog i det närmaste *hela* produktionen på grund av de nyckelpositioner som dom flesta av dom som satte sig har. Detta bekräftas också av bolaget, LKAB, som under dom här relativt korta strejkerna säger sig ha "förlorat minst 200 00 ton malm till ett värde av 11,2 milj".

Strejken blossade upp i det närmaste omedelbart efter det att det avtal som LO & SAF slutit centralt också skrevs under av Gruvs egen "förhandlingsdelegation", söndagen den 17 mars. I det avtalet talas det ingenting om reallönekompensationer för dyrtiden, pension vid 60, en femte semestervecka, och andra rättmätiga krav som gång efter annan förts fram av LKAB-jobbarna.

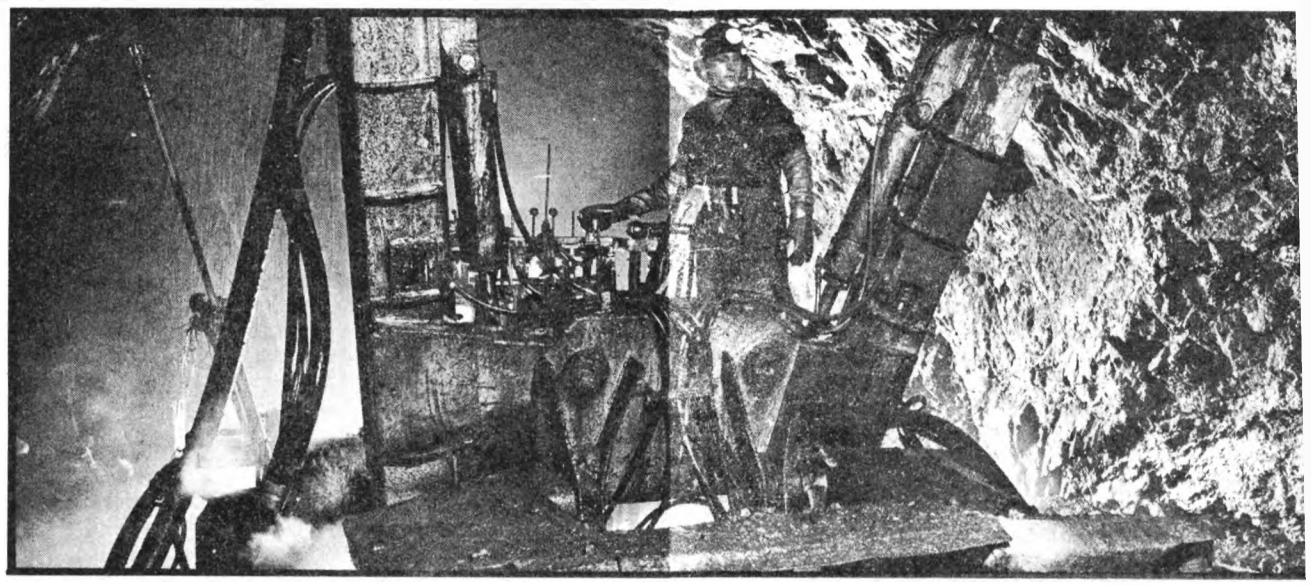

Arbetarmakt: Hur ser du på den uppblossade strejkaktiviteten, och vad var den orsakad av?

H Isaksson: Det är naturligtvis det reallönesänkningsavtal som LO nu slutit med arbetsköparna som blev droppen som fick bägaren att rinna över. Det var ju många som hoppats mycket av den här avtalsrörelsen, rent av gjort sig en massa illusioner, som nu än en gång fick bevis för LO:s uppgifter i det här samhället. Och vi börjar bli många nu som börjar inse att detta inte är någonting annat än just illusioner, inte minst spridda av gruv-facket.

Se´n spelade naturligtvis våra ännu ej tillgodosedda krav från strejken 69-70 en betydelsefull roll. Som pension vid 60 och en femte semestervecka t ex. Besvikelsen med avtalet och Gruvs agerande är nu mycket stort. Gruv skrev ju under det centrala avtalet utan att blinka, och det där med att Gruv förhandlar "direkt" med sina arbetsköpare betyder alltså ingenting. Dom har bara att underordna sig LO:s direktiv, och det gör dom. Det är alltså bara en bluff med dom där "direkta" förhandlingarna. Sån´t funkar bara inte.

Arbetarmakt: Så facket gick ut på arbetsköparnas sida i dom här strejkerna?

H Isaksson: Jovisst, så var det. Precis som förra gången. Och VPK-arna, dom som gör facket till en "kamporganisation", var först på plan. Med Rantatalo, Hermansson, Jonny Nilsson, och hela gänget. Dom börjar bli riktigt bra vänner med LKAB nu. Jonny Nilsson, t ex, han sitter som suppleant i bolagsstyrelsen nu! Socialdemokrat eller VPK-are, det gör ingen skillnad. Inte här åtminstone. Dom är lika samhällsbevarande båda.

Arbetarmakt: Om man ser på strejkerna så här lite på avstånd verkade dom ganska välplanerade och - framförallt - mycket strategiskt och finurligt lagda. Var dom det?

H Isaksson: Ja, det skulle man kunna tro, men så var det faktiskt inte. Det är bara så att gubbarna börjat lära sig av tidigare erfarenheter; var och när man sitter "lämpligast", hur länge man sitter och hur det "slår". Precis vad vi kan se ute i arbetarkampen i Europa idag.

Arbetarmakt: Så du tror att strejkerna kommer att blossa upp på nytt?

H Isaksson: Ja, det tror jag. Så länge som LKAB inte till fullo kommer att tillgodose våra krav från strejken 69-70 kommer vi att kämpa. Ja, därefter också, förstås! Då har vi ju visat för oss själv och varandra att kampen ger resultat, och dom flesta börjar få ett perspektiv på kampen. Ju längre LKAB skjuter på det här, ju hårdare kommer kampen att bli. Och just nu bara pyr det häruppe. Lite av strejken 69-70 alltså.

Arbetarmakt: Drog du själv några erfarenheter från dom här strejkerna och i så fall vilka?

H Isaksson: Ja, som jag ser det skulle vi omedelbart sökt sammankalla stormöten med alla gruvarbetare i samtliga gruvor. Precis som 69-70. Då hände det ju också saker. Och hade vi gjort det nu - ja då hade facket och bolaget fått stora skälvan. Faen vet om dom stått pall en gång till.

ARLANDA, BROMMA & TORSLANDA

Den 1 mars påbörjade arbetarna på Arlanda en strejk som skulle komma att sprida sig också till Bromma och Torslanda. Som mest uppgick de strejkandes antal till c:a 1 000, och återgången, som var total, gjordes onsdagen den 6 mars. Strejkerna medförde bl a att det första avtalet som facket, Transport, skrivit under, revs upp, och att ett nytt undertecknades. Detta ger bl a högre lön för arbete under helgerna, ökad ersättning för övertidsarbete, och några dagars mer semester (helgerna räknades bort) Några rejäla lönelyft gav alltså inte strejken, men den visade klart på rädslan för sådana här omfattande strejker hos facket och arbetsköparen (SAS).

Transports agerande i den här strejken vittnar också om detta; Hans "Hoffa" Ericsson, Transports ordförande och medlem av LO:s avtalsråd, *tvingades* inför arbetarnas tryck erkänna att avtalet var "dåligt", och drog på så vis LO:s uppmärksamhet på sig. Han hade ju själv, utan att nämna något om detta, varit med om att underteckna det!

Så skall alla eventuella motsättningar och sprickor inom LO-apparaten utnyttjas! Ställ facket mot väggen och avslöja svältavtalet! Nu är ju "Hoffa" Ericsson en pålitlig byråkrat och klassamarbetsman i LO, men jobbarna kunde nu sätta honom på det hala.

Strejkmöte på Arlanda fredagen den första mars

HIAB-FOCO, GISLAVED

●

Den 22 februari strejkade hela arbetsstyrkan, 390, vid HIAB-FOCO:s verkstäder i Skellefteå. Man satte sig för att solidarisera sig med några timavlönade arbetskamrater som fått speciellt risiga löner. Dessutom framfördes krav om rejäla lönelyft för samtliga arbetare. Det första kravet gick igenom måndagen den 25, och då återgick man också mangrant till jobbet. Hur det gått med kravet om rejäla lönelyft vet vi f n inte.

●

I tre dagar - från onsdagen den 27 till fredagen den 29 mars - strejkade 30 timavlönade elektriker på det KF- och LKAB- ägda Gislavedsföretaget Gislaveds Gummi AB. Man krävde minst 18:- i timmen (nu har man cirka 16:-).
Som det verkar idag, mer än två veckor efter återgången, kommer inte kravet att gå igenom. Repressionen från företaget och facket (Fabriks Avd. 28) är stenhård, vilket också var den främsta orsaken till att elektrikerna, med hot om omedelbart avsked helt enkelt tvingades tillbaka till arbetet. Man lyckades inte heller utvidga strejken, vilket skulle varit mycket betydelsefullt.
Förutsättningarna för detta fanns nämligen: på ett möte som verkstadsklubben på Gummifabriken nyligen höll röstade endast tre (3) av 100 närvarande ja till det avtal som Fabriks skrivit under. Resten röstade mot, eller teg. *Arbetarmakt - Gislav*

SVARAR FÖRHANDLARNA:

EJK!

parca

> "Dom 'vilda' strejkerna har kommit för att stanna. De ängsliga arbetsköpare och fackpamppar som hade hoppats att konflikten i malmfälten 69-70 var ett tillfälligt 'olycksfall i arbetet', dom har kunnat se hur gruvarbetarstrejken istället var signalen till en våg av spontana aktioner som vi ännu långt ifrån sett slutet på. Inför denna situation ylar man i kör om 'bristande lojalitet' , om 'infiltration' från grupper som tillskrivs de mest skumma motiv, ja t o m att man brustit i 'etiskt' hänseende - när man tar till ett uttryck som 'bristande etik' frågar man sig om arbetsköparna och fackpamparna själva vet vad man sysslar med. Tror dom att jobbarna vill medverka till sin egen utsugning?!
>
> Låt oss bara en gång för alla slå fast: Man kommer ingenstans med att slå mot militanta arbetare på arbetsplatserna, än mindre med böter och avskedanden mot de arbetare som går ut i 'vild strejk' - den arbetare finns inte som lägger ner verktygen därför att en 'uppviglare' kommer och trycker ett flygblad i näven på honom. eller därför att han skulle vara av sämre 'etiskt'material. Han går ut i strejk därför att arbetsförhållandena är usla eller lönen i botten, ocn arbetsköparen vägrar att ändra på förhållandena och facket varken kan eller vill ta itu med arbetsköparen."
>
> *Från tidningen ARBETARMAKT 5/72.*

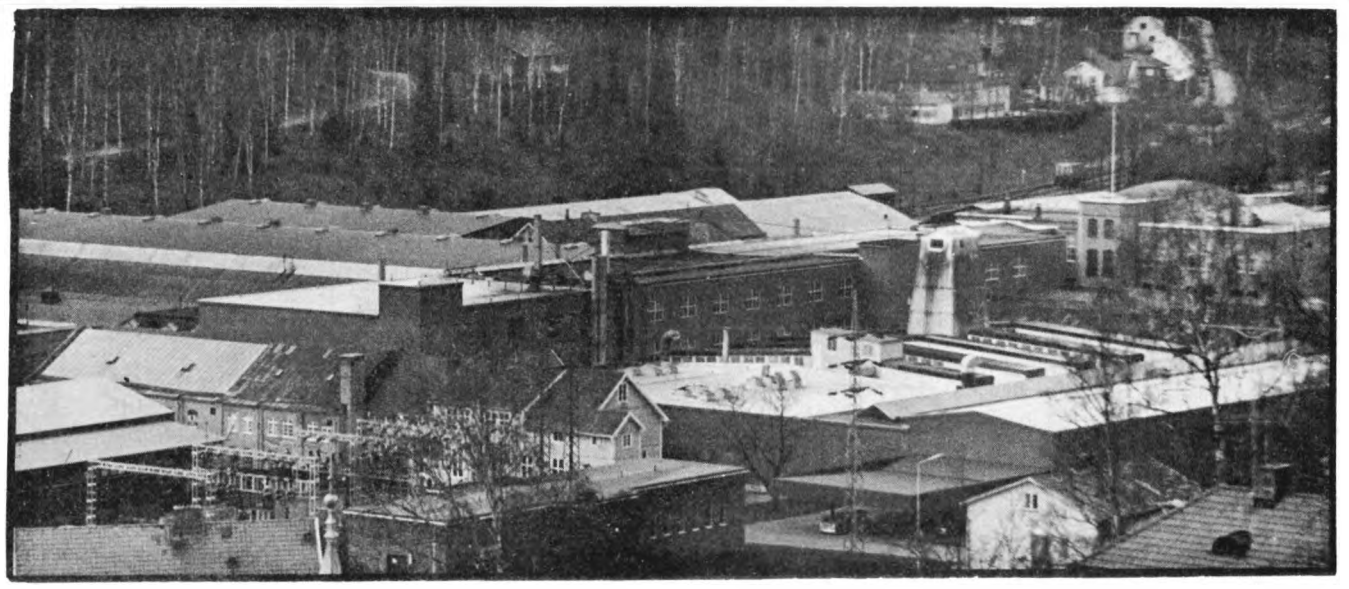

Torsdagen den 28 mars strejkade sammanlagt c:a 70 arbetare på Parca-Husqvarna elspisfabrik i Norrahammar, strax söder om Jönköping.

Det var uteslutande de timavlönade truckförarna på Parca och avsynarna på elspisfabriken (emaljen och plåtverkstaden) som strejkade i protest mot fackets förhalningar och mygel vid fördelningen av den s k "låglönepotten".

Dom jobbare som tjänade under 15:-/tim krävde minst 15:50, och dom som hade över 15:-/tim krävde minst 16:-. Samtliga tillhör Parca:s och elspisfabrikens verkliga låglönegrupper.

Som ställningarna är idag verkar inte jobbarnas krav gå igenom, men strejken förde bl a med sig en mycket positiv *erfarenhet:* de tre avsynare och tre truckförare som *jobbarna själva utsåg att föra förhandlingarna med facket och bolaget* godkändes inte av fackföreningsordförande Erik Lilja, som istället utsåg en trogen klassamarbetsman som "arbetarnas representant". Denne "representant" hade dessutom bara jobbat där en kortare tid.

Så rädda för den självständiga arbetarkampen är idag facket, att man tydligen riskerar nya och än större arbetsnedläggelser för att kunna *bekämpa* den självständiga arbetarkampen!

Tidningen ARBETARMAKT snackade med en av dom av *arbetarna valda* representarna att föra de strejkandes talan:

AM: Hur ser du på arbetarnas lönekamp; i allmänhet och på Parca-Husqvarna elspisfabrik i synnerhet?

- Som jag ser det tvingas vi helt enkelt gå ut i strejk när facket vare sig vill eller kan föra våra krav till seger. För vår del tvingade dyrtiden oss att strejka.

AM: Hur är stämningarna och positionerna idag? Kommer ni att gå ut i strejk på nytt?

- Det är svårt att säga. Facket har inte lovat något, och - naturligtvis - inte företaget heller. Man har istället uppmanat oss att byta jobb eller "kräva accord"! Som om det skulle vara något alternativ! På avdelningsmötet i Metall-48:an den 21 mars, alltså bara en vecka före strejken, snackade facket en hel del om att "ingen skulle behöva tjäna under 15:-/tim", men det vet man ju hur dom snackar. Så händer det ingenting, ja då får vi se vad vi tar oss till....

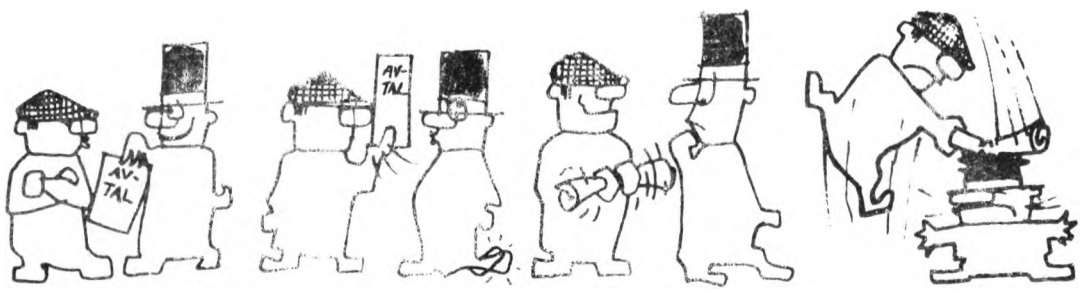

Gör
gruvarbetarnas Stridsfond
till hela
arbetarklassens stridsfond

pg. 65 360

Stridsfonden är en rörlig fond som verkar för att solidariskt stödja arbetaraktioner på olika arbetsplatser med ekonomiska bidrag.

I morgon är det kanske du som kämpar! Vi vill därför uppmana dig och alla som vill verka för arbetarnas solidaritet att stödja Stridsfonden.

SURAHAMMAR

Efter mer än två månaders förhandling presenterade facket på Surahammars Bruk fredagen den 5 april ett nytt sveltavtal. Detta resulterade i att något mer än 100 jobbare vid kallvalsverket satte sig på måndagen. Strejktillfället var väl valt och redan på tisdagen uppstod stor materialbrist på andra avdelningar på bruket, varför nya förhandlingar togs upp av facket. Detta gjordes på tisdagen, och *först därefter* återupptogs arbetet.

BULTEN-KANTHAL

Fredagen den 22 februari påbörjade arbetarna vid Halstahammarföretaget Bulten-Kanthal en strejk som, vid sin kulmen, på måndagen den 25, skulle komma att omfatta c:a 1 100.

Det kan tyckas vara ett stort antal arbetare i en strejk, och bara den upplysningen skulle kunna tydas som en omfattande kamporganisering från arbetarnas sida, med goda möjligheter att gå segrande ur striden.

Så var det nu inte alls, vilket har sina (också från andra arbetsplatser) kända orsaker; facket lyckades splittra och avleda kampen. Genom att lämna motsägelsefulla och dunkla uppgifter om vilka krav man ställt vid de lokala avtalsförhandlingarna, lyckades det för facket att passivisera kampviljan. Så t ex lämnade facket, på stormötet den 25, en uppgift om att man krävt 1:50 mer i timmen, och skulle "sätta hårt mot hårt" för detta krav, men sa ingenting om att man i dessa 1:50 *räknat in tidigare* av företaget accepterade löneökningar (på sammanlagt 1:22!).

Uppslutningen på stormötet, som samlade c:a 1 000 arbetare, och en god strejktradition (senast i början av februari strejkade 400) tyder emellertid på att arbetarna inte kommer att låta sig blåsas på sådana här sveltavtal.

Också på Bulten-Kanthal:s Kalixverk har man börjat opponera sig mot Bultens lönepolitik. På ett möte med verkstadklubben nyligen, förkastades företagets lönebud och arbetarna kräver nu minst 18:- (som i Hallstahammar) och månadslön.

Från stormötet måndagen den 25 februari, Bulten-Kanthal

REVOLUTIONÄRT
ARBETSPLATSARBETE
eller
Vad har 'vänstern' på arbetsplatserna att göra?

Vad har "vänstern" på arbetsplatserna att göra? Vad är det egentliga skälet till att tusentals (ofta unga och välutbildade) socialister vallfärdar ut till Arbetet på Fabrikerna och därmed bidrar att lösa Kapitalets brist på första klassens arbetskraft.

Ja, först skall naturligtvis sägas att det här med att arbeta eller inte arbeta faktiskt inte är något fritt val. Antingen man beslutar sig för att sluta läsa efter 9:an eller sen man tagit "sin" fil.kand., så måste man *någon gång* börja jobba och tjäna pengar till sitt uppehälle. Även revolutionärer behöver mat, kläder och tak över huvudet.

Men, frågar somliga som känner en viss "sympati" för "vänstern" men har mycket dimmiga begrepp om dess mål och medel: Varför *avbryta* studier när man kan klamra sig fast ytterligare några år vid läroanstalten, och varför i hela friden välja sådana *råvknog* som gruvor, varv och bilfabriker? När man *kan* få "justa" jobb med rätt kompetens.

Ibland undrar man om inte en del av de socialister som redan finns vid "fronten", i de mest nedbrytande industrierna, också borde ställa sig den frågan: Vilken funktion fyller jag egentligen här?

... och ikväll skall jag ...

Det finns vissa "socialister" för vilka *Organisationen* de tillhör är A och O. Hela arbetsdagen går de och grubblar på den politiska aktivitet som ska bedrivas *på kvällen:* tidningsförsäljning i bostäderna, studiecirklar, stencildragning, möten, förfärdigandet av banderoller till nästa 1:a maj, osv. Visserligen släpar man med sig till jobbet en bunt tidningar som man försöker sälja i omklädningsrummet om morgnarna, men det sker ganska oinspirerat och därför att *det finns direktiv på det.* Förutom på denna punkt är det mycket svårt att utforma några konkreta, precisa anvisningar för hur man skall bete sig "till vardags" på arbetsplatsen. Och därför uppträder också den här sortens "socialister" mycket oengagerat. Det är för dem Organisationen, och Organisationsarbetet, som betyder något, som fyller deras liv med innehåll. De är i grund och botten *främmande* för den klass de lever mitt i och objektivt sett också tillhör. De har värvats till Organisationen på andra grunder än sin klasstillhörighet. Även om de var arbetare redan när de lät sig övertygas, ser de sig själva *huvudsakligen* i rollen som medlemmar i den eller den organisationen och i andra hand som medlemmar av arbetarklassen. Deras arbetskamrater märker sällan något av deras politiska övertygelse utom på tidningsblaskandet, deras plötsliga uppvaknande ur dagdrömmarna när någon för på tal den organisation de råkar tillhöra, och eventuellt på ett litet rockmärke på blåstället. Detta är alltså "till vardags". Skulle det bli *KAMP* är det "revolutionären"plötsligt som förvandlad. Nu, nu äntligen, kommer den Stora Högtidsdag som han/hon så länge väntat på, det ögonblick då han/hon ska börja fylla sin *egentliga* uppgift. Desperat försöker han/hon dra sig till minnes någon liknande situation där Organisationens medlemmar varit inblande, för att ur den söka vägledning, eller åtminstone komma på några teoretiska anvisningar för hur en Principfast Arbetare agerar i en situation som denna. Om kampen får ett lyckligt slut är det - överflödigt att påpeka - vanligtvis *trots*, och inte tack vare "revolutionärens" närvaro och agerande. Detta därför att han/hon i ett läge som detta inte förmår lita till den egna hjärnan och fantasin (och arbetskamraternas). Dödligt rädd för att göra några opportunistiska "snedsteg" åt höger eller vänster drabbas han/hon av handlingsförlamning och vågar bara upprepa de (i och för sig kanske utmärkta) generella anvisningar han/hon känner till: "ställ facket åt sidan", "leve de vilda strejkerna", etc.

Ovanstående kan verka som en ren nidbild av "vänsterns" roll på arbetsplatserna. Lyckligtvis fungerar inte alla på detta sätt. Men tyvärr gör alltför många det. Proportionerna mellan "revolutionärer" av ovanstående typ och sådana som faktiskt gör en viss nytta är svår att fastställa. Då är det mera fruktbart att istället försöka utreda principerna för en *effektiv* politik på arbetsplatserna.

Agent för vem ?

Borgarna vill gärna betrakta revolutionära arbetare som någon slags agenter. OK, men agent för vem? Vem upplever man som sin "uppdragsgivare"? "Organisationsonanisten" upplever givetvis Organisationen som *primär* uppdragsgivare. Visst är det arbetarklassens intressen man tillvaratar, naturligtvis, självfallet, fattas bara annat, men *genom* Organisationen, och därmed förvandlas inför en själv "arbetarklassen" till ett abstrakt begrepp i det blå, som man förgäves försöker känna igen hos sina arbetskompisar. Detta, att betrakta Organisationen som primär uppdragsgivare, tvingar en att i ytterlighetsfall gå emot sina egna arbetskamrater i t.ex. en strejksituation, och det med samma hätskhet som man normalt brukar reservera för Kapitalet, eftersom det kan inträffa att arbetarna i sin praktik kullkastar Organisationens teorier för hur kampen ska föras. Och det vore ju katastrof.

För "organisations-onanisten" är tecknet på klassmedvetenhet att man är medlem av eller sympatisör till Organisationen. Är man inte det är man omedveten. Några "mellanlägen" existerar knappast. Denna syn saknar fullständigt förståelse för den komplicerade historia som medvetandeprocessen innebär. T.ex. att en ökad medvetenhet framförallt måste grundas på självupplevd erfarenhet för att ligga annat än på ytan. Att medvetandet utvecklas ojämnt, både i tiden och med avseende på olika "medvetandeområden", att medvetandeprocessen ofta är ett resultat av ett invecklat samspel mellan människor, osv.

Organisationsonanisten

För den organisationsfrälste är kamptillfällena först och främst utmärkta tillfällen att bevisa att Organisationens ledning är den dugligaste i kampen, inte att flytta fram arbetar*klassens* positioner, öka arbetarnas sammanhållning, klassgemenskap och medvetenhet om att "kamp lönar sig". Det bästa tecknet på detta är att den typ av organisationer som vår ovan beskrivne "kämpe" brukar tillhöra konsekvent pläderar för kampformer som innefattar någon slags *överstruktur* ovan de vanliga arbetarna, och visar misstänksamhet mot kampmetoder som svårligen låter sig organiseras på ett "formellt" sätt. "Överstrukturen" kan vara facket, om man är tillräckligt blåst i roten för att tro på möjligheten att "erövra" och använda sig av facket som "kamporganisation", eller en strejkkommitté. Det viktigaste är att jobbarna ska *veta* att "männen i ledningen" tillhör Organisationen, och därmed få sympati för Organisationen och kanske såsmåningom omfatta Organisationens hela linje. I värsta fall får man gå fram med list och mygel för att se till att det verkligen blir "klassmedvetna" individer i majoritet i strejkkommittéen (exempel: Arendalsstrejken). De "informella" kampmetoderna som åsyftas kan vara exempelvis maskning och "regelrytteri". Det skrivs mycket lite om sådana aktioner i tidningarna. Organisationens namn skyltar inte såsom tänkbar "uppviglare" (och får följaktligen ingen gratisreklam), alltsammans sker utanför "offentlighetens ljus" och Rune Möbergs kommentarer i Se. Men det brukar ge resultat, inte bara på kort sikt, det förstärker också sammanhållningen och motverkar all identifikation med företaget.

Vi drar inte upp dessa metoder för att hålla fram dem som allensaliggörande medel, utan för att belägga vår tes att sekteristiska grupper inte vill ha något att göra med genuin arbetarkamp som inte går att föra upp på ett sk "högre" plan, dvs som en organisationsangelägenhet.

Länka samman kampen för dagskraven med kampen för socialismen!

Vi vill också värja oss mot alla misstankar att vi skulle vara motståndare till ett långsiktigt perspektiv överhuvudtaget och vilja inskränka kampen till "25-öreskrav". Det är bara det att organisationer som ständigt sätter sig själva i centrum *inte* utgör någon länk mellan "dagskrav" och det långsiktiga perspektivet, dvs socialismen. Arbetarklassens "avantgarde" återfinns inte utanför, utan *inom* arbetarklassen. Dess "högre organisering" på arbetsplatsen är inte particellen utan arbetsplatskommitteen, dess nationella organisation är inte en eller annan vänstersekt i högen utan ett landsomfattande förbund av arbetsplatskommittéer. I förlängningen skymtar "permanenta strejkkommittéer", som kanske uppstått i någon kampsituation, men inte automatiskt upplösts efter strejkens slut utan fortsätter att verka och ständigt bevakar arbetarnas intressen.

Vad är en arbetsplatskommitté?

Vad är nu arbetsplatskommittéer? Först ska sägas att de är ingen teoretisk konstruktion. Vi återfinner dem under varierande beteckningar på ett flertal svenska arbetsplatser. Det är fråga om en sammanslutning av anställda, som förenat sig kring en gemensam handlingsplattform av anti- kapitalistisk natur. Naturligtvis varierar denna plattform från fall till fall. I Sverige varierar den förvånansvärt lite, och det av alldeles speciella skäl. Medan i andra länder, som exempelvis Italien och Frankrike, *praktiken* föregått *teorin*, dvs. organisering av denna typ var ett uppdykande fenomen långt innan det fanns några vänsterorganisationer av betydenhet som förespråkade denna linje, så har det i Sverige rått det motsatta förhållandet. Teorin om arbetsplatskommittéer och annan självständig kamp var relativt spridd innan de första kommittéerna såg dagens ljus. Hur har detta kunnat ske? Det är framför allt ett resultat av att den svenska "vänstern", i brist på inhemsk, omfattande praktik (dvs. utvecklad masskamp), kommit att rikta sina blickar utanför rikets gränser. Man har studerat och tagit intryck av utländska vänsterorganisationers publikationer, vilka i sin tur grundat sina teorier på en uppsjö av praktisk erfarenhet från klasskamp och klassorganisering. Eftersom det skrivna ordet alltid färdas snabbare än de förhållanden, som lett till att det kommit på pränt, så blir naturligtvis resultatet att de områden som ligger i periferin (t.ex. de skandinaviska länderna) får teoretiska impulser innan den bakomliggande praktiken hunnit sprida sig. Man kan skönja tendenser, man kan förutse att samma sak kommer att hända även här - *och man kan försöka påskynda denna utveckling.*

Det är inte fråga om ett "osunt ingripande" att försöka forcera en utveckling som annars kanske dröjt ytterligare några år. Hela den marxistiska teorin förutsätter att arbetarklassens medvetandeprocess, dess gradvisa närmande till ett socialistiskt klassmedvetande, försiggår i en växelverkan mellan grupper på olika medvetandenivåer, mellan mindre, avancerade grupper och huvuddelen av arbetarklassen. Mot detta har vi intet att invända.

Arbetarklassens "avantgarde"

Vad vi däremot vill påpeka är, att den tendens *inom vänstern* som förespråkar denna typ av organisering (bl.a. Förbundet Arbetarmakt och Förbundet Kommunist) har en betydligt starkare position i förhållande till andra politiska tendenser inom vänstern än vad den *faktiska* omfattningen av arbetsplatskommittéer som faktiskt existerar utgörs *huvudsakligen* av arbetare som tillhör eller sympatiserar med någon av dessa organisationer. Visst drar man med sig kamperfarna män och kvinnor som representerar arbetarklassens *verkliga* avantgarde, men de utgör trotsallt undantag Arbetsplatskommittéer har bildats på industrier som har liten eller föga erfarenhet av självständig kamp. A andra sidan har flera vilda strejker enbart i år

inte resulterat i någon "uppföljning" i form av bildandet av någon sammansvetsad grupp av det slag vi tänker på. Detta tyder på att de arbetsplatskommittéer som existerar i de flesta fall inte är en naturlig fortsättning på en självständig kamp (enligt formeln: självständig kamp ⟶ självständig organisering) utan utgörs av "vänsterfolk" med en krets av sympatisörer. Men som sagt, mot detta har vi i och för sig inget att invända. Det är en oundviklig följd av "underutvecklingen" på klasskampens område. *Problemet är att de personer som återfinns i dessa arbetsplatskommittéer tenderar att betrakta sig som identiska med arbetarklassens avantgarde.*

Det *verkliga* arbetaravantgardet finns ännu inte inom de nu existerande arbetsplatskommittéerna, och det är inte *helt säkert* att de någonsin kommer hamna där. Att organisationsformerna kan ta sig andra uttryck får vi inte stå främmande inför.

Utifrån detta inlägg kan diskussionen ta sin början!

Varvsarbetare

GLC: ARBETARNA LITAR TILL EGNA KRAFTER

GLC (Great Lakes Carbon AB, Sweden) bildades 1967, och ägs till hälften av Graningeverken och till hälften av Great Lakes Corperation, USA.

Allt sedan bolagsbildandet har en ständig maktkamp pågått dels mellan de svenska och amerikanska ägarna, dels mellan arbetarna och ägarna.

Ägarna hotade redan 1972-73 med nedläggning om produktionen inte ökade med 10 %.

Arbetsmiljön är också en verklig kampfråga för arbetarna. Speciellt besvärande är dammet och de mycket höga värdena av koloxid.

För en mer utförlig information hur läget gestaltat sig sedan 1967 finns att läsa i AM nr 1/73.

Just nu pågår en maktkamp mellan ägarna till GLC, Graningeverken och GLC-New York. Man började med att anklaga varandra för att ha misskött företaget och stämde varandra på miljonbelopp. Ingen av ägarna vill ta på sig skulden för förlusterna som GLC haft de senaste åren. Den ene ägaren, Graningeverken, vill helst att GLC (Great Lakes Carbon AB Sweden) ska gå i likvidation. Men GLC-New York vill inte gå med på detta. På ett styrelsemöte den 11 mars övertog GLC-New York ledningen över fabriken och sparkade förre VD Torsten Uggelberg. GLC-New York har gett löfte om eftergifter på fordringar för att rädda fabriken från likvidation. Men löftena gäller bara till 31 mars. Därefter är det ovisst vad som kommer att hända. En nedläggning av GLC skulle innebära katastrof för många som hunnit rota sig djupt i Härnösand. Det finns dessutom planer på att lägga ner ytterligare ett företag där, nämligen Svenska Tobaks AB, och om GLC läggs ned så betyder det att ca 500 jobb försvinner. Arbetslösheten i Härnösand är hög redan nu.

Samtidigt som GLC är nedläggningshotat beräknar man att fabriken ska gå med vinst i år. GLC är nämligen en industri som tillverkar grafitelektroder till stålindustrin, och är därför beroende av konjunkturerna inom denna. Tidigare har man inte lyckats passa konjunkturerna p g a att produktionen inte varit fullt utbyggd. Men nu kan den anses vara det, inkörningstiden är över och bolaget bedömer "möjligheten till lönsam drift, av fabriken, som god".

Nedläggningshotet kom som en chock för arbetarna; man fick reda på det genom tidningarna! Senare begärde man information, men ledningen ansåg sig inte ha tid till detta. Samtidigt med nedläggningshotet pågick det lokala löneförhandlingar. Men detta hämmade inte arbetarna på GLC.

En uppgörelse som gäller ca 200 kollektivanställda träffades den 25/3, efter sega förhandlingar och under hot om strejk. Det hade nämligen varit omröstning bland arbetarna på GLC om man skulle låta facket fortsätta förhandla. Med sex rösters övervikt i en sluten omröstning fick facket fortsätta förhandlingarna. Man nöjde sig inte med handuppräckning, för där låg facket illa till. Under strejkhotet lyckades man få en ganska bra uppgörelse, om vilken vice fack ordf. säger:

-Vi har ju i alla fall fått kompensation för prisökningar och den eftersläpning som vi dragits med de senaste åren.

Man fick ett lönepåslag på två kronor i timmen utöver de futtiga 55 öre som den centrala uppgörelsen gav. Dessutom tillkommer höjd beredskapsersättning, höjd reseersättning, fria under- och överdragskläder.

Men VD Gösta Lindberg tycker något annat om uppgörelsen:

-Det blev dyrt, men målsättningen var att skapa lugn och trygghet på arbetsplatsen. Det var tydligt att företagsledningen var ordentligt uppskrämd av strejkhotet som hela tiden låg i luften. Arbetarna behövde bara visa att de var beredda att ta saken i egna händer, om inte GLC lättade på börsen.

Den här gången behövde man inte ta till strejkvapnet; arbetsköparna blev tillräckligt skrämda ändå. Hur långt hade man kommit med en "skicklig" förhandlingsdelegation? Arbetsköparna har alla trumf på handen så länge arbetarna överlåter förhandlingarna åt fackets "skickliga" förhandlare. Vi ser vad skickliga förhandlare ställt till med på central nivå. Nej, det räcker inte med uppkavlade ärmar, Ramlösa och nattliga övningar för att nå resultat. Den enda vägen är då vi arbetare använder

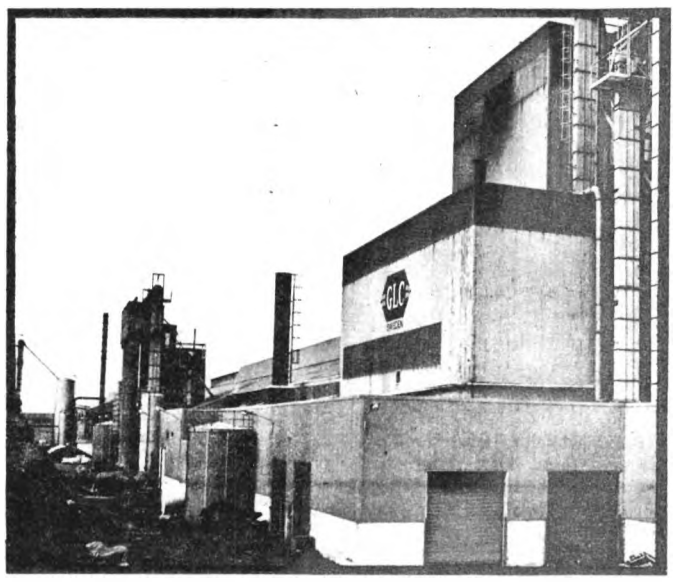

våra påtryckningsmedel för att få igenom våra krav. Detta visar oss GLC-arbetarnas kamp.

KAMP MOT 55-ÖRESAVTALET
VÄLJ DEN SJÄLVSTÄNDIGA KAMPENS VÄG

Förbundet Arbetarmakt
Härnösand

POLITISK MUSIK: VAD ÄR DET?

Del av den chilenska gruppen "Quilapayun", vars ledare Victor Jara torterades till döds av de chilenska fascisterna.

Folkets kultur eller...

Kulturen är och har alltid varit en funktion av det samhälle människorna lever i. Detta förhållande gäller således även musiken. Förr i tiden, då självhushållning rådde, skapade man allt det man behövde själv. Musiken hade då en mer praktisk betydelse än idag, t ex lockade man på korna genom att sjunga. Man sjöng för att underlätta sitt hårda arbete. Få kunde läsa och för att lättare kunna minnas en berättelse, satte man melodi till den. Detta innebar att nästan alla sjöng eller spelade något instrument.

I dagens kapitalistiska samhälle tvingas arbetaren att sälja sin arbetskraft för att kunna köpa det han behöver. Han har inte ens inflytande över sina egna kulturaktiviteter. De har blivit varor som allt annat (reifikation dvs förtingligande).

Bruksmusiken har så gott som helt försvunnit. Musik har blivit en affär för "experter", och en musikindustri har vuxit fram. Större delen av den musik som vi får höra är s k skvalmusik. Innehållet i texterna är passiviserande (...det finns ingen som kan ändra det som sker...).

Musikindustrin har även framskapat konsumtions- och arbetsstimulerande musik, som spelas i varuhusens resp. industriernas interna högtalaranläggningar.

Under femtiotalet kom rock'n'roll, vilken ingick i en allmän ungdomsrevolt gentemot det etablerade samhället. Rocken producerades till en början av små skivbolag, men skivindustrin upptäckte snart de enorma vinstmöjligheterna i den s k ungdomskulturen. Man erbjöd vissa populära artister stora pengar mot att de skrev på kontrakt för bolagen. Snart kontrollerade och passiviserade bolagen ungdomsrevolten och skapade halvgudar såsom Elvis Presley, The Beatles, David Bowie osv.

De stora skivbolagen har ibland bildat små dotterbolag, där man enbart givit ut s k progressiv pop musik. Dessa multinationella företag, som även har intressen i krigsindustrin, profiterade således även på fredsrörelsen i mitten av sextiotalet.

En del av de svenska musikerna vill själva kontrollera sina villkor, och de startade därför egna skiv- och distributionsbolag. Dessa musiker är oftast identiska med de som för ut ett "progressivt" eller "radikalt" budskap i sin musik. Man anordnar också folk- och musikfester i egen regi runt om i landet.

Dessa företeelser har tagits upp i den debatt som förs i kulturfrågor. I denna debatt används begrepp som "Folkets kultur". "Folkets musik", "progressivitet" osv. De används flitigt, men man har inte klart definierat innebörden. Att begreppet "folket" används tycks innebära att man anser att huvudmotsättningarna i samhället står mellan folket (dvs alla utom monopolkapitalisterna) och monopolkapitalet och inte mellan arbetarklassen och borgarklassen, vilket är det korrekta. Att säga sig kämpa för en "Folkets musik" sprider bara illusioner om att man kan förändra kulturen i ett samhälle utan att förändra dess grundvalar. Man har inte tagit hänsyn till att vi faktiskt lever i ett klassamhälle där omöjligt "folket" kan ha någon gemensam kultur. Inte heller pratet om en "arbetarkultur" med "proletär musik" typ Knutna Nävar har någon motsvarighet i verkligheten.

I dagens samhälle existerar ingen "folkets kultur eller "arbetarkultur", *och kan inte heller existera*, så länge den borgerliga ideologin råder. Dagens härskande kultur är en masskultur, vars funktion är indoktrinering och manipulation av massan. Den är producerad av en kulturindustri, och dess utformning bestäms av de ekonomiska makthavarna.

I det socialistiska samhället kommer begreppet kultur att vara upplöst. Kulturen - liksom politiken - kommer inte längre att vara ett alienerat uttryck för den mänskliga aktiviteten. Den kommer istället att vara en *naturlig del av den totala mänskliga och sociala aktiviteten.*

Vad bör då revolutionära musiker göra idag? Driva med borgarklassen på Berns salonger? Nej, vi anser att de bör föra en medveten socialistisk propaganda i alla sammanhang där det finns möjligheter att nå effekt, på arbetsplatser och fritidsgårdar, i skolor och fängelser, t ex Nynningens skolturne med sitt Majakovskijprogram eller Nationalteaterns arbete på fritidsgårdar.

Målet är socialismen grundad på arbetarmakt och ingenting annat!

ÅM & HH

OM KVASTARNA SKA SOPA BRA, FÅR MAN INTE SLARVA MED SKAFTEN

Vi är två grabbar som hade illusioner om att den rätta platsen för oss som socialister var på dagis. Vi skaffade oss den förpraktik som behövdes för att komma in på förkoleseminariet. För oss innebar det 32 veckors arbete för en lön på 400 kr/mån. Eftersom Skolöverstyrelsen (SÖ) ger manliga sökanden till seminariet fördelar vid intagningen så kom vi in.

En efter en krossades våra illusioner om den progressiva förskolan. Förskollärarutbildningen har rykte om sig att vara en av de mest fria utbildningar som finns. Vi upplevde samma "frihet" som i gymnasieskolan (klassböcker, närvarokontroll, lappskrivningar, auktoritära lärare, betygshets osv). Detta gör att allt vackert tal om samarbete inom förskolan faller redan under utbildningen. Alla eventuella protester kanaliseras och passiviseras genom alla de "demokratiska" samarbetsorganen, där eleverna är underrepresenterade och så gott som bara har yttranderätt. Precis som i den "riktiga" världen.

Undervisningen är koncentrerad till ämnena psykologi, barnobservationer och nånting som kallas metodik. I psykologin läser man den vanliga gymnasiepsykologin fast med mer tonvikt på "utvecklingspsykologi", där man får lära sig vad som är "normalt".

I ämnet barnobservationer lär man sig de lämpligaste metoderna för klassificering och registrering av barnets beteende, dvs redan i förskoleåldern sätts samhällets kontrollerande och registrerande mekanismer in. Här läggs grunden för samhällets åtgärder gentemot den enskilda individen. Bl a detta kan man läsa om i nr 3 av pockettidningen R - "Den lagliga terrorn".

Ämnet metodik har ingen av oss fått riktigt grepp om. Det är väl tänkt som ett diskussionsämne i praktiska och principiella uppfostringsfrågor, men har mest kommit att handla om olika terapeutiska "pysselsättningar" och hur den heliga familjen bör fungera. Det diskuteras t ex inte alls hur barn fungerar i ett kollektiv. Som förskollärare förutsätts man vara fri från egna värderingar (objektiv), och utan del i indoktrineringsapparaten. Anti-auktoritär uppfostran jämställs med frihet från uppfostran, och leder till "förvildning av barnet". Den uppfostringsmetod som rekommenderas kallas "demokratisk uppfostran", och ska leda till att man hos ungarna skapar en känsla av att de bestämmer över sig själva och kan påverka sin omgivning. Den ska även inympa ett förtroende för den vuxne. Precis som ute i den "riktiga" världen. Arbetarpress' pamflett "Auktoritär uppfostran, sexuellt förtryck och politikens irrationalitet" belyser dessa problem. Låt er inte avskräckas av titeln. Läs den!

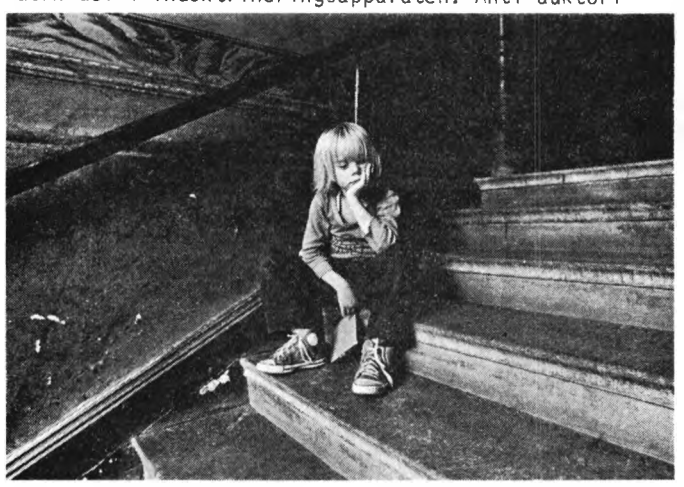

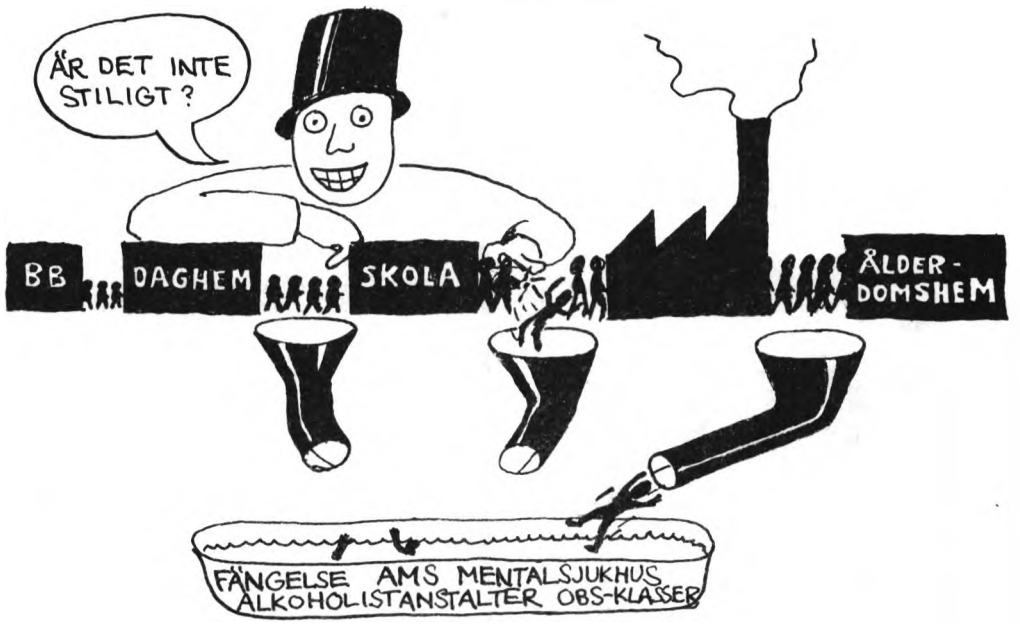

VEM BLIR FÖRSKOLLÄRARE ?

Kravet på förpraktik och den usla lön man har som praktikant (200-400/mån), gör att en stor del av arbetarungdomen blir utestängd från utbildningen. Detta återspeglas naturligtvis i de åsiktsgrupperingar som formas på seminarierna, de kallar sig oftast opolitiska, ex vis kristliga seminarister.

Som kommunist blir man fruktansvärt isolerad, dels i eventuella diskussioner om förskolan och samhället, dels i umgänget med sina reaktionära skolkamrater.

Vilken verklighet möter då förskolläraren?

BARNFABRIKERNA

I storstädernas förorter, dit folk flyttas, byggs barnfabrikerna, de s k barnstugorna. Dessa innehåller flera daghemsavdelningar plus lekskola och fritidshem. Avdelningarna förbinds med långa sterila korridorer som understryker anstaltskänslan. Ett ställe som en av oss praktiserade på hade sex daghemsavdelningar och dessutom lekskola och fritidshem. Under dagen vistades sammanlagt ca 140 barn på denna institution.

Steriliteten finns också utomhus. Stängsel runt lekplatsen. Asfaltsgårdar, t o m små berg, tillverkade av asfalt. Taggiga buskar. Finns det gräs är det förbjudet att beträda det.

DAGHEM ÅT ARBETARUNGARNA — LEKSKOLA ÅT BORGARBARNEN

Förskolan är uppdelad på två kategorier: deltidsförskola (lekskola 5-7år) och heltidsförskola (daghem 6 mån - 7 år).

Lekskolan följer den vanliga skolans terminsrytm och de ca 20 barnen är där 3 tim/dag. Här ska barnen lära sig att prestera nå't (pyssel och "lyda fröken"), detta som en förberedelse till skolan.

Lekskolan har en mycket högre status än daghem och det är också hit som borgarna skickar sina ungar. Daghem däremot är rena förvaringsinstitutionerna. Där passas och "anpassas" barnen medan föräldrarna sliter ut sig i produktionen. Här ges det inte tid till någon tjusig pedagogik. Här stannar många barn hela dagen, dvs från 06.30 - 18.30. Grupperna består av ca 15 barn som skall nöta på varandra hela dagen, fem dagar i veckan, året runt. På de flesta håll förekommer överinskrivningar upp till 18 barn, som kommunerna helt godtyckligt pressar på personalen. Under dessa förhållanden blir personalens uppgifter förutom påklädning, utspisning osv., rent polisiära. Vi måste kräva mindre grupper och tillräckligt med personal.

Barn till "problemfamiljer" placeras ofta, av de sociala myndigheterna, på daghem, för att där anpassas.

Vi måste kräva en miljö som är naturlig och inte hämmar ungarna. Tillgången på daghemsplatser bestäms av konjunkturen. De långa daghemsköerna minskar när arbetsköparna behöver billig kvinnlig arbetskraft och tvärtom. Rätten till arbete och daghemsplats är ett led i kvinnans frigörelse. Vi kräver gratis meningsfulla daghem åt alla barn.

Förskolan blir, som den ser ut i dag, för arbetarklassens barn inget annat än det första mötet med repressionen...

ETT SOCIALISTISKT ALTERNATIV?

Förskolan är som sagt ett av dom medel som samhället använder för att få individen att anamma de rådande värderingarna.

Under det revolutionära uppsvinget i Europa 1968-69 startade radikala studenter i Tyskland alternativa former av förskoleverksamhet, som gick utanför samhällets ramar. Där bedrevs en konsekvent antiauktoritär uppfostran. Man visade förtroende för barnen och uppmuntrade deras egna initiativ, i stället för att hämma dem. De vuxna finns hela tiden i bakgrunden, men initiativet ligger hela tiden hos ungarna. Till att börja med blev det totalt kaos. Men efter ett par månader visade det sig att ungarna kunde klara sina konflikter, sysselsättningar m m utan inblandning från de vuxna.

Till att börja med var det bara studenternas barn som kom i kontakt med verksamheten, men man insåg snart att om den skulle vara meningsfull så måste den vara utåtriktad. För att nå arbetarklassens barn flyttade man ut verksamheten till arbetarkvarteren. Inriktningen ändrades till att omfatta även skolbarn, och bedrevs enligt principen "öppet hus".

De antiauktoritära förskoleformerna kan dock endast fungera såsom isolerade experiment. Vi får inte göra oss några illusioner om antiauktoritära öar i det auktoritära kapitalistiska samhället. Den fria människan kan endast fungera och existera under socialismen där verklig ARBETARMAKT råder.

M.Å.

OM KOLLEKTIVT BOENDE

Det här samhället har en basstruktur. Det är kärnfamiljen. På den byggs lagar och konsumtion upp. De som inte underordnar sig denna struktur stöts bort. Att den därtill fungerar som en samhällsbevarande enhet är ju något som den härskande klassen inte har något emot. Familjen konserverar reaktionära tankesätt och förstärker förvärvade fördomar. De som drabbas värst av kärnfamiljens karaktär är naturligtvis barnen: de människor som skall vara med om att bygga upp ett nytt och bättre samhälle.

Kärnfamiljen stöter ut "avvikande" människor. Hur många kroniska alkoholister, narkotikamissbrukare, thinnersniffare och f d fångar fungerar "normalt" i en "normal" familj? Att vissa människor stöts ut är en mekanism som är accepterad av de som innehar maktten. "Avvikarna" är inte tillräckligt lönsamma i detta samhälle.

Det finns de som vägrar bo i *var sin* lägenhet, de som vägrar ha *var sin* diskmaskin och *var sin* dammsugare. Det finns de som försöker bryta sin ensamhet och hitta nya kontaktytor. De flyttar tillsammans, bildar "kollektiv".

Redan idag - i detta samhälle - måste vi lära oss av kollektiva boendeformer, för att under socialismen verkligen kunna utnyttja dessa kunskaper. I det förtryckarsamhälle vi lever i nu kan vi naturligtvis inte leva kollektivt i ordets rätta bemärkelse. Vi har ju allt emot oss: utformning av bostäder, kommunikationer, fördummningslitteratur, arbetet, skolan och våra egna fördomar som "vårt" produktionssätt försett oss med.

Endast socialismen kan ge oss förutsättningar för former där arbete och fritid sammanfaller och människor aktivt samverkar, för att tillfredställa våra behov i samspel med naturens kretslopp.

Nedanstående intervju och artikel handlar om hur det är att bo tillsammans. De bägge kollektiven har olika strukturer och olika erfarenheter, vilket också gör att svaren blir olika.

Red.

Nacka – 8 personer

I en sex-rummare i ett av Stockholms nybyggda bostadsområden bor Johnny, 25, plåtslagare, Nisse, 23, yrkesskadad vägarbetare-arbetslös, Lasse, 35, metallarbetare, Gunilla, 27, sjukvårdsbiträde, Ann-Kristin, 27, verkstadsarbetare, Sven Åke, 30, plåtslagare, Göran, 33, svetsare och Kerstin, 22, konststuderande.

Varför valde dom att flytta ihop? Vad har dom för syn på "kollektivt boende"?

Johnny: Det var för långt till jobbet tidigare och sen är det andra praktiska skäl. Om man bor många ihop underlättar det ju hushållsarbetet, städningen och barnpassningen. Gunilla väntar barn och Nisse brukar ha sina ungar här ibland. Sen får man mer tid över till annat, genom arbetsfördelningen som vi gjort upp om (diska, laga mat, städa - männen gör lika mycket som kvinnorna och tvärtom).

Lasse: Det är ju vettigt att bo flera. Man behöver bara en TV-apparat, en skivspelare osv.

Ann-Kristin: Vi kände varann innan, och det är nog en fördel. Dessutom står alla på vänsterkanten, men det är klart att vi skiljer oss i många frågor. En del är intresserade av segling, ett par andra av motorcyklar osv, så det blir utbyten av olika intressen.

Göran: Alla har naturligtvis olika intressen, och det är fint. Men man måste nog ha en gemensam attityd när man flyttar ihop.

Gunilla: Man blir helt enkelt tvungen att lära sej ta hänsyn till varandra, som vi bor. Om en av oss har morgonskift en vecka t ex kan man ju inte leva om till sent på kvällen. En av oss mår dåligt av tobaksrök så vi försöker att röka så lite som möjligt inomhus.

Av kollektivets åtta medlemmar är det bara Nisse som har längre erfarenhet av att bo i kollektiv förut.

Nisse: Jag har bott kollektivt sen början av sextiotalet och skulle nog inte klara mej utan alla dom fördelar det medför.

Det är ju ganska ovanligt att jobbare flyttar ihop i kollektiv. Det brukar mest vara studenter och akademiker som flyttar in i stora villor och lever något slags "skapande idealliv" tillsammans. Vad sa jobbarkompisarna om att ni flyttade in i kollektiv?

Lasse: Dom undrade om det inte blir svårt, men vi är ju polare så vi gör en massa saker ihop. Det är aldrig svårt att få med sig nån på bio t ex.

Johnny: Dom här akademikerkollektiven blir lätt en massa navelskådande; isolerade öar i samhället liksom. Vi vill inte isolera oss. Vi flyttade till det här området eftersom vi vill kunna umgås med dom jobbarkompisar som bor här, och det är ganska många.

Kollektiv kan alltså vara ett vettigt och praktiskt sätt att bo i det här samhället. Men hur kommer kollektiven att fungera i ett socialistiskt samhälle som vi kommunister kämpar för?

Nisse: Under socialismen kommer kollektiven säkert att vara den dominerande boendeformen där, till skillnad från vårt, alla olika åldrar ingår och där man integrerar produktionen och utbildningen med kollektiven.

Kerstin: Man kan ju inte säga precis hur det kommer att bli, men man måste kämpa mot den här uppsplittringen i små familjer som lätt blir isolerade och ensamma. Det kommer nog bli mycket av kvartersgrupper under socialismen där man gör mer än bara käkar, sover och umgås.

C.W. frågade och skrev.

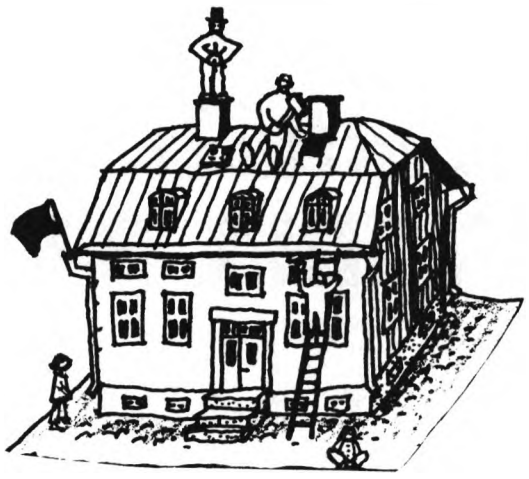

Huddinge – 4 personer

För några år sedan satt vi (fyra studenter) och drömde om att flytta ihop. Vi bodde i varsin modern tvåa i ett tråkigt förortsområde och kände oss ganska isolerade.

Eftersom vi trivdes med varandra så blev kollektivt boende för oss en alltmer nödvändig boende form. Den gröna vågen låg i luften och våra drömmar var från början ganska orealistiska. Men efter långa diskussioner och mycket letande lyckades vi till slut hitta en kåk med jättetomt alldeles utanför Stockholm. Vi ville gärna bo flera än fyra, men huset var alldeles för litet för det.

Vårt politiska engagemang inskränkte sig till diskussioner i vardagsrummet och den utåtriktade verksamheten till fester och kaffedrickande med kompisar.

Våra erfarenheter har så småningom gett oss den insikten att kollektivet inte bara rör sig på det ekonomiska och praktiska planet.

Genom att vi är fyra stycken (två etablerade par) har kollektivet fått en funktion av en kärnfamilj i kvadrat. Detta gör att vi finner det vara nödvändigt att vara flera i kollektivet om det skall fungera helt tillfredsställande. Som det är nu binder vi varandra alldeles för mycket, man gör allt tillsammans. Det blir även en massa slitningar mellan oss som individer och grupper.

Ibland uppstår helt spontant diskussioner där man sitter och snackar ut med varandra om allt möjligt som naturligtvis samlas och ibland svämmar över.

Genom ett allt aktivare politiskt engagemang har dock dessa problem och dess betydelse minskat avsevärt.

Vi har inga barn och alltså inga kontroverser angående uppfostringsfrågor, vilka lätt kan uppstå i ett kollektiv som saknar gemensamma värderingar.

Efter dom här två årens erfarenheter skulle ingen av oss kunna tänka sig att bo enligt traditionellt mönster. Det finns alla fördelar: praktiska, sociala, emotionella. Man är inte bara hänvisad till sin partner, det finns fler människor att få utbyte av. Praktiska sysslor blir inte så betungande - man är fler att dela dem.

Alltså tycker vi att kollektivt boende är det rätta under socialismen och nu.

H-e

LATINAMERIKA

KAMPEN SAMORDNAS

En samordning av kampen mot den imperialistiska fienden har påbörjats i Latinamerika. Den Nationella Befrielserörelsen (MLN - Tupamaros) i Uruguay, Den Revolutionära Vänsterrörelsen (MIR) i Chile, Den Nationella Befrielsearmén (ELN) i Bolivia och Folkets Revolutionära Armé (ERP) i Argentina enades i februari i år om en gemensam deklaration i vilken man klargör sitt beslut om en *revolutionär samordningsgrupp*.

Nu kan man gemensamt gå till angrepp mot förtryckarna, "genomföra med största effektivitet den politiska och ideologiska kampen mot den borgerliga nationalismen och reformismen", förenas i kampen för "socialism, nationellt oberoende och folkens kollektiva välstånd", som det heter i deklarationen.

Detta är ett mycket lovvärt initiativ. Till skillnad från PRR i Vietnam ser denna förtrupp för den

latinamerikanska revolutionen, den anti-imperialistiska kampen som en kamp för socialismen. Vi kan emellertid inte dela deras förtjusning och fraser över "....ett marxist-leninistiskt parti....med förmåga att leda och centralisera....", men vi stöder naturligtvis denna nödvändiga samordning an kampen mot imperialismen och den orättfärdiga kapitalismen - för upprättandet av den revolutionära socialismen.

Knut J.

Not. Deklarationen heter "Till folken i Latinamerika"och kan beställas från Latinamerikakommittén, David Bagares Gata 29 I, 111 38 Stockholm.

ISLAND

INTERVJU MED ISLÄNDSK KLASSKÄMPE:

USA MÅSTE STÄLLAS TILL ANSVAR FÖR SINA BROTT!

Einar Kristjansson, som intervjuas nedan, kommer från Island, där han arbetade som byggnadsarbetare. När han för fyra år sedan flyttade till Sverige hamnade han, liksom de flesta andra invandrare, i den tunga industrin.

Idag jobbar han som monterare på en mindre firma i Göteborgstrakten.

Einar tillhör "arbetarintelligentian". Hans kunskap om samhället har han fått i arbetet med "Isländska Förenade Socialistpartiet". Han gick in i partiet i slutet av 40-talet och redan efter ett par år satt han i Centralkommitténs rådgivande utskott. Han var också en flitig medarbetare i partiets tidning "Folkets Vilja".

I början av femtiotalet kritiserade han den bristande demokratin inom partiet. Kritiken möttes av en kompakt tystnad från partiledningen.

I femtiotalets skärpta klasskamp på Island var Einar mycket aktiv. Bl a jobbade han tillsammans med Reykjavik militanta hamnarbetare.

Tidningen ARBETARMAKT ställde ett par frågor till denne klasskämpe:

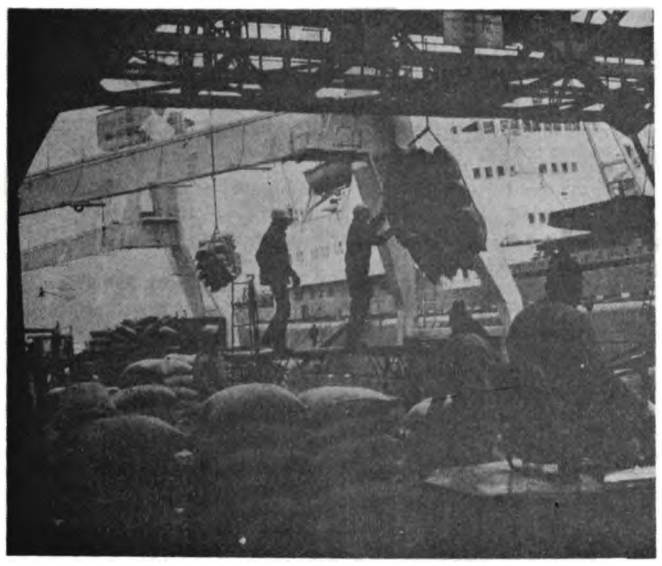

AM: Hur var det ekonomiska och politiska läget på Island efter kriget?

EK: I slutet av andra världskriget hade Island samlat på sig mängder av utländska valutor. Dessa hade man sedan fonderat. Pengarna kom bl a från handeln med England. Man hade hållit det engelska folket från hunger. Många isländska sjömän hade också fått sätta livet till genom att engelska krigsskepp trodde att fredliga fiskebåtar var tyska spionbåtar. Genom samarbete med amerikanska militären hade man också andra valutor. Främst dollar naturligtvis. Frågan efter kriget, var hur Island skulle använda dessa pengar.

De isländska politikerna delades upp i två läger. De som ville gömma pengarna till sämre tider och de som ville bygga upp landets industri. Denna oenighet ledde till att enskilda personer ur Socialistpartiet började samarbeta med det konservativa partiet och socialdemokraterna. Dessa bildade tillsammans en koalitionsregering: "Den nyskapande regeringen". Den yttersta högerflygeln samlades i "Optimistiska Nationalistpartiet", som trodde på "fred och samarbete". Man ställde sig utanför regeringen. Den politik som "Den nyskapande regeringen" förde var den tendens som de allra flesta omfattade i efterkrigs-Island. Många har sagt, hur konstigt det än låter, att denna koalitionsregering var den bästa regering Island har haft.

"Den nyskapande regeringen" blev inte långlivad. Man satt i regeringsställning från 1946 till 1948. Sämre tider väntade.

På Island visste man inte då att utvecklingen efter kriget redan var bestämd *innan* kriget slutade. Det var under den s k Rye-konferensen, som ägde rum i New York i november, som storkapitalisterna bestämde sig. Europa skulle läggas under deras fötter.

AM: Fanns det på Island någon motsvarighet till Marshallhjälpen?

EK: Man kan säga att det "kalla kriget", för Islands del, började Marshallhjälpen. De amerikanska kapitalisterna började visa sin makt i och med atombomberna över Nagasaki och Hiroschima, men inte förrän 1948 började man förstå att bomberna inte skulle vara nog. Runt om i världen hade de kommunistiska partierna haft stora framgångar. Exempelvis blev det Indonesiska Kommunistpartiet det största i världen förutom de i de s k "socialistiska länderna". Många trodde också att Europa skulle bli "rött". I de nordiska länderna är Danska Kommunistpartiet representativt. I valet innan kriget fick man ett mandat i riksdagen och i valet närmast efter kriget hade mandaten växt till 12! Marshall-hjälpen förenade kapitalisterna i de europeiska länderna och splittrade de kommunistiska krafterna.

Kort innan Island "fick" Marshall-hjälpen hade man sin största exportkund i Sovjetunionen. Marshallhjälpen förbjöd denna fiskexport och erbjöd istället olika varor från USA. Varorna togs från de stora överskottslager man samlat på sig under kriget!

"Den nyskapande regeringen" föll och ersattes av en rent borgerlig dito. Detta var inledningen till en tid av hätska utfall mot den isländska arbetarklassen.

Villkoret för Marshallhjälpen var, att Island skulle fondera lika mycket som man "fick". Men dessa pengar kom aldrig islänningarna tillgodo, utan användes av USA till att bl a bekosta nya ambassadbyggnader!!

AM: Hur agerade USA för att bekosta Marshallhjälpen och exempelvis NATO?

EK: 1949 fick hela Europa order om att sänka sin valuta i förhållande till dollarn.

Det räckte med att England sänkte pundet: de övriga staterna följde snart efter. Men det fanns motståndare i England. Finansminister Stafford Cripps sa nej i juli. Han hade dock bevekats redan i september och England sänkte sin valuta med 30,5% i förhållandet till dollarn. De pengar USA tjänade på dessa devalveringar blev senare grundplåten till NATO.

Även Island blev tvungen att sänka sin valuta (1949) gentemot pundet. I mars 1950 var det dags igen. I och med dessa två sänkningar blev dollarn 114% (!) dyrare för islänningarna. Som exempel kan nämnas, så hade de isländska arbetarna i genomsnittslön 1,40 dollar/timme 1949. Två år efter fick de nöja sig med 0,84 (!).

AM: Vad var orsaken till de stora strejkerna under femtiotalet?

EK: Från 1948-52 hade nationalproduktionen minskat med 15% per invånare och nationalinkomsten med mer än 25%. Den nya regeringen hade fört Island till en ohållbar ekonomisk situation. Man avvecklade snabbt den statliga industrin, som vuxit upp under den föregående regeringen. Ett av

de mer uppmärksammade fallen var den stora statliga fiskindustrin. Så fort den nya regeringen tillträdde stängde man igen fiskfabriken och sparkade samtliga arbetare. (Den borgerliga regeringen var rädd att fiskfabriken skulle vara ett exempel för arbetarna. Företaget hade redan första året gått med över en miljon i vinst.)

Arbetslösheten började stiga kraftigt 1951 och nådde sin kulmen 1953. Då kom nya order från USA. De skulle bygga militära baser och flygfält, bl a i Keflavik. Nu behövde man alltså bara betala 0,84 dollar/timme för arbetskraften!

Storstrejken 1951 var ett motdrag mot lönesänkningarna och arbetslösheten. Fler strejker skulle följa under början av 50-talet. 1955 kom så den verkliga drabbningen. Isländska LO proklamerade generalstrejk. Speciellt hamnarbetarna stod i spetsen för kampen mot arbetsköparna. Strejkerna ledde till att den reaktionära regeringen tvingades avgå och ersattes med en koalition mellan socialdemokrater och bondepartiet. Man fick igenom rejäla lönehöjningar och nya "trygghetsavtal".

AM: Hur är läget på Island just nu, efter (bl a) generalstrejken och "fiskekriget"?

EK: Jag kan inte ge något direkt svar eftersom jag lämnade Island för över tre år sedan. Men genom isländska tidningar har jag läst att de lägre strejkledarna arbetade bra. Bl a ledde strejken till att de verkligt lågavlönade fick ordentliga lönelyft. Det är ju viktigt för att stärka enheten mellan olika arbetargrupper.

Den självständiga kampen, utanför facket, är ganska dåligt utvecklad på Island. Det beror på att avtalen inte är helt bundna utan de lokala fackklubbarna har fortfarande en hel del att säga till om. Men visst förekommer det "vilda" strejker. Det är bara det att mycket missnöje sugs upp i de lokala fackföreningarna.

AM: Vad är viktigast för den revolutionära rörelsen på Island just nu?

EK: Som jag ser det är det att stärka arbetarkampen och ställa USA-imperialismen till svars för sina brottsliga handlingar, som USA utförde på femtio-talet och fortsätter med alltjämnt.

Beställ från ARBETARPRESS pg 88 66 51-9

Politisk plattform, uppgifter, stadgar för Förbundet Arbetarmakt 2:-

Klasskamp i Polen 1970-71 4:-

Maurice Brinton: Auktoritär uppfostran, sexuellt förtryck och politikens irrationalitet 5:-

Anton Pannekoek: Lenin som filosof 8:-

Paul Cardan: Socialismens innebörd 2:-

Rossana Rossanda: Klass och Parti 1:-

ARBETARPRESS
Box 31 134
400 32 GÖTEBORG p.g. 88 66 51 - 9

ARBETAR MAKT

PRENUMERERA!
pg 38 13 00 — 3
12 nr för 20:-